

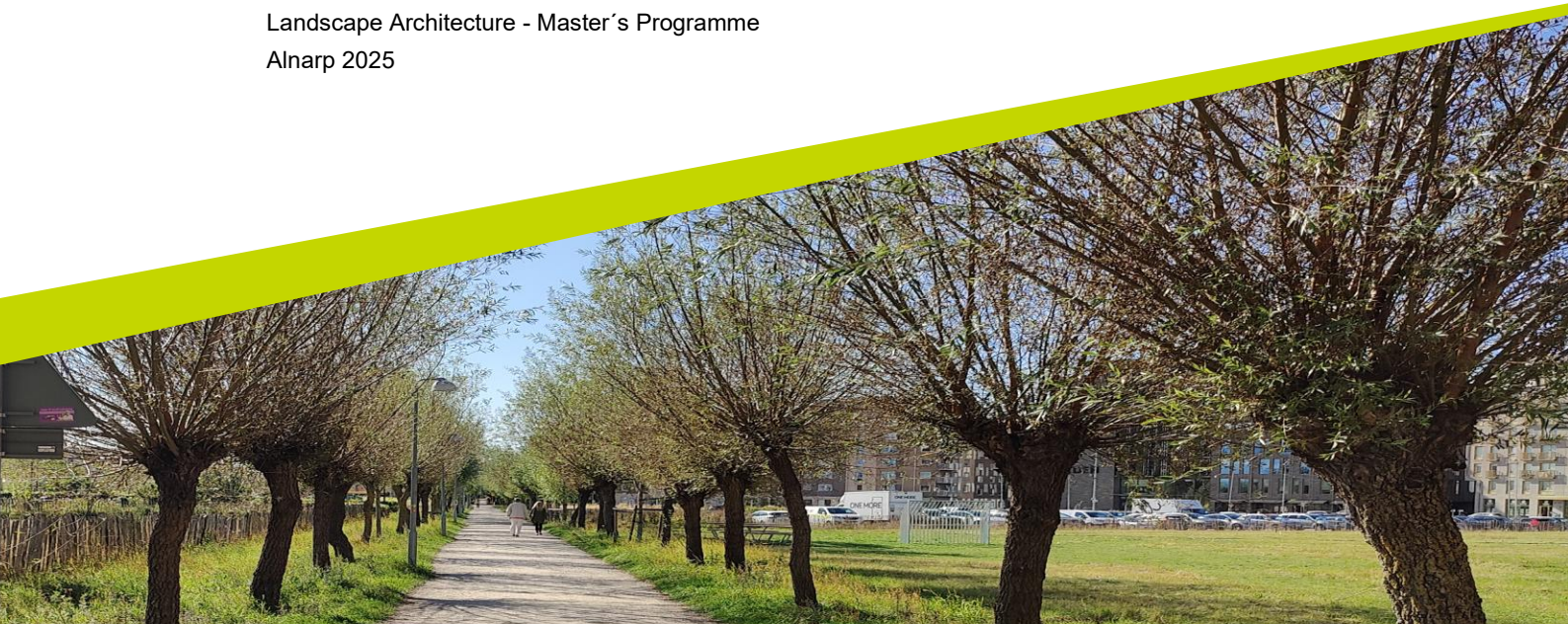
Hållbar stadsutveckling genom mångfunktionella gröna rum?

En studie av Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö

*Sustainable urban development through multifunctional green spaces?
- A study of Kunskapsparken in Lund and Hyllievångsparken in Malmö*

Jaana Asp

Självständigt arbete i landskapsarkitektur • 30 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Landscape Architecture - Master's Programme
Alnarp 2025

Sammanfattning

Det finns ett stort värde i stadens parker. En park är så mycket mer än en plats att promenera i, den är viktig för stadens attraktionskraft, konkurrenskraft, företagande och inte minst medborgarnas livskvalité. Mångfunktionalitet i parker ses som en lösning på hållbar utveckling i dagens städer när förtätningsideal råder, grönytorna fragmenteras och den biologiska mångfalden minskar. Stora stadsdelsparker kan hysa många funktioner och således bidra till hållbarhet ur ett brett perspektiv.

Syftet med studien är undersöka hur parkutveckling kan ske genom mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Ett omfattande ramverk av internationella, europeiska, nationella, regionala och lokala mål, strategier och konventioner sätter riktningen, men det är på lokal nivå som dessa ska omsättas i praktiken. I en alltmer komplex värld har kommunerna att förhålla sig till allt fler policydokument och får därmed allt större utmaningar med att balansera funktioner som bidrar till social och ekologisk hållbarhet.

Studien sker dels genom en litteraturstudie av forskning om mångfunktionalitet och en litteraturstudie av policydokument, dels en fallstudie av två parker, en dokumentstudie av lokala styrdokument samt intervjuer med landskapsarkitekter. I fallstudien undersöks mångfunktionaliteten i Hyllievångsparken i Malmö och Kunskaiparken i Lund, med särskilt fokus på delmål 11.7 och mål 15 i Agenda 2030. Stadsdelsparkerna ligger i kommuner med mycket höga ambitioner om hållbarhet. Resultatet visar att båda parkerna hyser flera mångfunktioner för de studerade grupperna. Intervjuer med landskapsarkitekter i kommunerna uppmärksammar styrkor i parkerna, men påtalar även utmaningar med driften och delaktighet.

Studien undersöker även hur parkutveckling generellt kan ske genom mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Resultatet visar hur parkutvecklingen förändras med tiden utifrån nya forskningsrön och planeringskrav. Hur nya krav utifrån klimatförändringar ändrar spelreglerna fullständigt. Naturbaserade lösningar beskrivs som mångfunktionella, då de fyller flera funktioner för såväl för ekologisk, social hållbarhet och klimatanpassning. Strategisk förvaltning, naturbaserade lösningar, 3-30-300 regeln samt den nya Strategin för levande och trygga städer, lyfts som möjliga lösningar för att stödja utvecklingen av parker för att uppfylla hållbarhetsmålen.

Studien visar att helhetsperspektiv är nödvändigt för att åstadkomma en mångfunktionell parkutveckling. Om Sverige ska vara den ledande kraften för hållbar utveckling krävs att den rådande stuprörsplaneringen i stads- och samhällsutvecklingen bryts. För att åstadkomma helhetsperspektiv krävs tvärspektoriell samverkan och interdisciplinär tvärvetenskap, vetenskap som bedrivs i samverkan med företrädare från olika discipliner, då kan praktiken och forskningsfronten flyttas framåt.

Nyckelord: Agenda 2030, biologisk mångfald, ekologisk hållbarhet, helhetsperspektiv, Hyllievångsparken, klimatanpassning, Kunskaiparken, mångfunktionalitet, naturbaserade lösningar, parkutveckling, social hållbarhet, stadsdelspark, strategisk förvaltning.

Abstract

There is great value in city parks. A park is so much more than a place to walk, it is important for the city's attractiveness, competitiveness, entrepreneurship and, not least, the quality of life of its citizens. Multifunctionality in parks is seen as a solution to sustainable development in today's cities when densification ideals prevail, green spaces are fragmented and biodiversity is declining. Large parks can accommodate many functions and thus contribute to sustainability from a broad perspective.

The purpose of the study is to investigate how park development can be achieved through multifunctionality to achieve multiple sustainability perspectives. A comprehensive framework of international, European, national, regional and local goals, strategies and conventions set the direction, but it is at the local level that these are to be put into practice. In an increasingly complex world, municipalities must deal with even more policy documents and thus face increasing challenges in balancing functions that contribute to social and ecological sustainability.

The study is carried out partly through a literature study and document study of policy documents, and partly through a case study including two parks, a document study of local policy documents and interviews with landscape architects. How parks can be developed through multifunctionality is examined in Hyllievångsparken in Malmö and Kunskapsparken in Lund, based on particular focus on target 11.7 and target 15 in Agenda 2030. These parks are located in municipalities with very high ambitions for sustainability. The results show that both parks accommodate multiple functions for the studied groups. Interviews with landscape architects in the municipalities highlight strengths in the parks but also point out challenges with operation and participation.

The study also examines how park development generally can be achieved through multifunctionality to achieve multiple sustainability perspectives. The results show how park development changes over time based on new research findings and planning requirements. How new requirements based on climate change completely change the rules. Nature-based solutions are described as multifunctional, as they fulfil several functions for both ecological, social sustainability and climate adaptation. Strategic management, nature-based solutions, the 3-30-300 rule and the new strategy for vibrant and safe cities are highlighted as possible solutions to support the development of parks to meet the sustainability goals.

The study shows that a holistic perspective is necessary to achieve multifunctional park development. If Sweden is to be the leading force for sustainable development, the current planning in silos within urban and community development, must be changed. Achieving a holistic perspective requires cross-sectoral and interdisciplinary collaborations. Science conducted in collaboration with representatives from different disciplines can advance practice and the research frontier forward.

Keywords: Agenda 2030, biological diversity, climate adaption, ecological sustainability, holistic approach, Hyllievångsparken, Kunskapsparken, multifunctionality, nature-based solutions, park development, social sustainability, strategic management, urban park.

Hållbar stadsutveckling genom mångfunktionella gröna rum? En studie av Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö.

Sustainable urban development through multifunctional green spaces: A study of Kunskapsparken in Lund and Hyllievångsparken in Malmö.

Jaana Asp

Handledare:	Märit Jansson, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.
Examinator:	Mats Gyllin, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för människa och samhälle.
Bitr. examinator:	Christopher Klich, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.
Omfattning:	30 hp
Nivå och fördjupning:	A2E
Kurstitel:	Independent Project in Landscape Architecture
Kurskod:	EX0852
Program:	Landscape Architecture - Master's Programme
Kursansvarig inst.:	Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Utgivningsort:	Alnarp
Utgivningsår:	2026
Omslagsbild:	Pilallé i Hyllievångsparken, Malmö 2025. Pilalléer är värdefulla småbiotoper och viktiga landskapselement i det skånska landskapet. Foto: Jaana Asp.
Nyckelord:	Agenda 2030, biologisk mångfald, ekologisk hållbarhet, helhetsperspektiv, Hyllievångsparken, klimatanpassning, Kunskapsparken, mångfunktionalitet, naturbaserade lösningar, parkutveckling, social hållbarhet, stadsdelspark, strategisk förvaltning.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning.

Förord

Jag är oerhört tacksam för att ha fått möjligheten att studera landskapsarkitektur på SLU. Jag vill tacka handledaren Märit Jansson för vägledning i detta självständiga examensarbete. Jag vill också rikta ett stort tack till de båda landskapsarkitekterna i Malmö stad respektive Lunds kommun för deras medverkan och den kunskap de har bidragit med. Ett stort tack även till opponent Marcus Söderlindh för värdefulla synpunkter och till examinator Mats Gyllin och biträdande examinator Christopher Klich för konstruktiv återkoppling. Slutligen vill jag rikta ett hjärtligt tack till min familj, som stöttat och uppmuntrat mig genom hela processen.

Ystad, 2026-03-07

Jaana Asp

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	8
Figurförteckning	9
1. Inledning	11
1.1. Behovet av att utveckla urbana gröna rum	11
1.2. Helhetsperspektiv för hållbar stadsutveckling	12
1.3. Parkutveckling genom mångfunktionalitet?	13
1.4. Syfte och mål	15
1.5. Frågeställningar	15
1.6. Avgränsning	15
2. Metod	16
2.1. Litteraturstudier	16
2.1.1. Litteraturstudie av policydokument	16
2.1.2. Litteraturstudie av forskning om mångfunktionalitet	16
2.2. Fallstudie av två parker	17
2.2.1. Val av parker	17
2.2.2. Platsbesök och platsanalys	17
2.2.3. Lokala policydokument	17
2.2.4. Intervjuer	18
3. Litteraturstudie av policydokument	20
3.1. Mål och strategier för hållbar stadsutveckling	20
3.1.1. Globala mål	20
3.1.2. Mänskliga rättigheter	23
3.1.3. Europeiska konventioner och strategier	23
3.1.4. Nationella mål och strategier	25
3.1.5. Svensk lagstiftning	27
3.1.6. Regionala strategier	28
3.1.7. Lokala mål och planer	29
4. Litteraturstudie av forskning om mångfunktionella parker	30
4.1. Begreppet mångfunktionalitet	30
4.2. Mångfunktionalitet för olika grupper	31
4.3. Storlekens och lokaliseringens betydelse	33
4.4. Parkutveckling för att hantera nya utmaningar	34
5. Hyllievångsparken	37
5.1. Stadsutvecklingsområde södra Hyllie i Malmö	37
5.2. Hyllievångsparken – Malmös största vardagsrum	40
5.3. Intervju med landskapsarkitekt i Malmö stad	43

5.4.	Platsbesök i Hyllievångsparken.....	46
6.	Kunskapsparken.....	49
6.1.	Stadsutvecklingsområde Råängen i Lunds kommun	49
6.2.	Kunskapsparken – en vardagspark med odling	51
6.3.	Intervju med landskapsarkitekt i Lunds kommun	53
6.4.	Platsbesök i Kunskapsparken	54
6.4.1.	Sammanställning av resultat.....	56
7.	Diskussion.....	58
7.1.	Vad innebär mångfunktionella parker?.....	58
7.2.	På vilket sätt uppfyller Kunskapsparken och Hyllievångsparken mångfunktionalitet och hållbarhet utifrån delmål 11.7 och mål 15 i Agenda 2030?	58
7.3.	Hur kan parker utvecklas för att uppnå flera hållbarhetsperspektiv genom mångfunktionalitet?	64
7.4.	Metoddiskussion.....	66
7.5.	Förslag på vidare studier	68
8.	Slutsats.....	69
9.	Referenser.....	70
10.	Bilaga 1. Intervjufrågor	78

Tabellförteckning

Tabell 1. Sammanställning av funktioner kopplat till hållbarhet och mångfunktion. Källa: Egen bearbetning av data.....	57
---	----

Figurförteckning

Samtliga fotografier är tagna av Jaana Asp.

- Figur 1. Metoden 3-30-300 som syftar till att öka grönskan i staden. Källa: Boverket, PBL Kunskapsbanken. 36
- Figur 2. Hyllievångsparken, markerad med cirkel i kartan, är belägen i Malmö med närhet till Öresundsbron och Köpenhamn i Danmark. Källa: Lantmäteriet. 37
- Figur 3. Planområdet för Södra Hyllie. Bostäder kommer att omge Hyllievångsparken när den är färdigbyggd. Vintrie bytomt i söder har bevarats som odlingsområde. Källa: Översiktsplan för södra Hyllie. Fördjupning av Översiktsplan för Malmö. 39
- Figur 4. Illustration över Hyllievångsparken skapad av Plot Studio. Fruktlunden i norr och framtidsskogen i söder. Källa: Sveriges Arkitekter. 41
- Figur 5. Det vinnande förslaget med en damm, växthus och café. Källa: Arkitekten.se...42
- Figur 6. Bilden visar samma vy som visionsbilden. Bilden är tagen vid platsbesök den 11 november 2025. Markarbete pågår i dammens sluttningar. Caféet och växthuset har inte tillkommit, i stället finns här en beachvolleybollplan. 42
- Figur 7. Stadsodlingen i pallkragar är en programmerad yta som kopplar till både social och ekologisk hållbarhet. 47
- Figur 8. Självplock är en funktion som bidrar till social som ekologisk hållbarhet. Färgglada stegar uppmuntrar till plock. Fikonträd till höger. 47
- Figur 9. Lekplatsen är en programmerad yta som utöver social hållbarhet i viss mån bidrar till ekologisk hållbarhet. Till höger, parkens landmärke, det gigantiska tornet uppe på höjden med rutschkanor. 48
- Figur 10. Framtidsskogen bidrar i hög grad till ekologisk hållbarhet. När den är etablerad och det är möjligt att röra sig där, bidrar skogen även till social hållbarhet. 48
- Figur 11. Dagvattendammen och bäckfåran är både estetiskt tilltalande inslag, som ett bidrag till biologisk mångfald och en funktion för klimatanpassning. 48
- Figur 12. Kunskapsparken, markerad med cirkel i kartan, är belägen i nordöstra Lund. Källa: Lantmäteriet. 49
- Figur 13. Illustrationskarta över planerad byggnation i Råängen intill Kunskapsparken. Källa: Lunds kommun. 50
- Figur 14. Kunskapsparken används som uteklassrum. Källa: Lunds kommun. 52

- Figur 15. Odlingslotter är en programmerad yta som ger möjlighet till social interaktion med andra odlare och förbipasserande. Odlingen bidrar till ekosystemtjänster som pollinering. Till höger syns forskningsanläggningen MAX IV bakom odlingslotterna..... 55
- Figur 16. Växthusen används i utbildningssyfte. I det ena hålls kurser, i det andra växthuset odlas det tomater. Båda har funktioner som kopplar till social och ekologisk hållbarhet. 55
- Figur 17. Dagvattendammen som omger Gösse kulle har betydelse för parkens estetik och klimatanpassning. Dagvattendammen samlar upp och renar regnvatten, skyddar mot översvämningar, samtidigt som den skapar värdefulla livsmiljöer för människor, djur och växter..... 56
- Figur 18. Lekplatsen är omgärdad av buskage. Notera gungan där det finns plats att gunga tillsammans med barnet. Till höger enkla lekhus i trä. Lekplatsen är uppdelad och omgärdad av buskage. Notera gungan där det finns plats att gunga tillsammans med två barn. Till höger enkla lekhus i trä..... 56

1. Inledning

1.1. Behovet av att utveckla urbana gröna rum

Den globala megatrenden har länge varit att folk flyttar in till städerna. Hälften av världens befolkning bor numera i städer (UNDP Sverige, 2024b). Urbaniseringen innebär stora utmaningar för en hållbar stadsutveckling. Kulturmiljöer går förlorade vid exploatering och rationell markanvändning (Riksantikvarieämbetet, 2020). När mark exploateras för bebyggelse fragmenteras habitat och grönområden minskar. Forskare menar att grönområdena framför allt blir fler och mindre (Randrup, Svännel, Sunding, Jansson, & Sang, 2021). Biodiversiteten minskar i en allt snabbare takt (UNDRR, 2025). Den grå infrastrukturen, bestående av vägar, järnvägar, avlopp, elnät etcetera, är given i våra samhällen. Den gröna infrastrukturen, som utgörs av ett sammankopplat nätverk av gröna ytor, behövs för att arter ska kunna spridas i landskapet (Länsstyrelsen Skåne, u.d). Dessa är avgörande för att den biologiska mångfalden ska kunna bevaras och för att vi ska få ta del av ekosystemtjänsterna som naturen ger oss.

Stadsplanering handlar om hur vi planerar våra samhällen, där grunden baseras på rådande ideal och värderingar. Vid planeringen av våra samhällen är alla aspekter av hållbarhet nödvändiga, men ytterst är det den ekologiska hållbarheten som sätter de yttre ramarna (Region Skåne, 2016). De ekonomiska ramarna sätter gränser för vilka insatser som kan göras. Hållbar stadsutveckling innebär en utveckling som tar hänsyn till långsiktiga sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiv, vilket behöver genomsyra planeringen.

Den byggda formen påverkar oss människor, därför ställer urbaniseringen höga krav på stadens gemensamma ytor framför allt våra grönområden och parker. Boverket, den statliga myndigheten med uppgift att främja utvecklingen av hållbara och goda livsmiljöer, den byggda miljöns gröna rum och strukturer är viktiga delar av den gestaltade miljön (Boverket, 2025a). Hållbar stadsutveckling kan främjas genom att parker utvecklas mot mer mångfunktionalitet för att nå flera hållbarhetsperspektiv. Dessa kan på så sätt adressera både människans behov av god gestaltad livsmiljö och samtidigt bidra till att hantera klimatutmaningar.

Vi ser en ökande trend av extremväder i Europa. Förändringar i klimatet gör att städer drabbas av extrema väderföreteelser som värmeböljor, vattenbrist, skyfall och översvämningar (OECD, 2025), vilket drabbar alla i staden, människor, djur och natur. Skadorna för översvämningar i Europa uppgick under 2024 till cirka 18

miljarder euro, enligt rapporten *The State of Regions and Cities - EU Annual Report 2025* (European Committee of the Regions, 2025). I rapporten betonas behovet av investeringar i naturbaserade lösningar både i staden och på landsbygden.

För att utveckla hållbara städer och minska problem med klimatförändringarna är mångfunktionella ytor viktiga (Boverket, 2010). Naturbaserade lösningar implementeras alltmer då de kan tillämpas som åtgärder för klimatanpassning i flera sammanhang (Boverket, 2022). Naturbaserade lösningar beskrivs som mångfunktionella, då de fyller flera funktioner, såväl för ekologisk som social hållbarhet. Exempel på naturbaserade lösningar kan vara stadsträd, regnbäddar, skyfallsparker, gröna väggar och tak. Särskilt framhålls behovet och värdet av träd i staden som ett led i hållbar stadsutveckling. Till exempel beskriver 3-30-300-regeln, utvecklad av Cecil Konjidendijk, hur mycket grönska det bör finnas i bebyggd miljö (*Green Cities Europe*, 2022).

1.2. Helhetsperspektiv för hållbar stadsutveckling

En helhetssyn krävs i arbetet med hållbar stadsutveckling. I Formas rapport *Den uthålliga staden – en kunskapsöversikt*, som är ett sexårigt forsknings- och utvecklingsprogram (Formas, 2011), framhålls att:

”det räcker inte att behandla det miljömässiga, det ekonomiska och det sociala i stadernas utveckling var för sig, det är samspelet mellan dimensionerna – helheten – som är central.”

Även om allt fler anammar ett holistiskt perspektiv, menar Sonesson att stuprörstänk fortfarande vanligt förekommande inom planering (Sonesson Wahlund, 2025). Forskare på IVL Svenska miljöinstitutet menar att mycket av dagens hållbarhetsarbete handlar om att sätta enskilda mål och arbeta med dem utifrån dem i stuprör, snarare än ur ett helhetsperspektiv och därför är det vanligt att man förbiser målkonflikter (IVL Svenska miljöinstitutet, 2022). Forskarna menar också att det är vanligt att målkonflikter sopas under mattan, i linje med vår tradition av och vilja till konsensusbeslut.

I den nationellt antagna Politik för gestaltad livsmiljö, påpekas att tvärsektoriell samverkan är central för att skapa helhetssyn (Boverket, 2018). Människans behov står i centrum, men också människans agerande, vid utformningen och förvaltningen av livsmiljön (Boverket, 2018). Enligt politiken för gestaltad livsmiljö, ska alla perspektiv (arkitektur, form, design, konst och kulturarv) samspela och berika varandra. Parkens utformning, gestaltning och andra designelement är visuella byggstenar som bidrar till hur parken upplevs. I propositionen (Boverket, 2018) framhålls att hållbarhet och kvalitet inte ska underställas kortsiktiga ekonomiska

överväganden. Miljöer ska gestaltas för att vara tillgängliga för alla. Kulturhistoriska värden lyfts fram som viktiga för att stärka platsens identitet och kvaliteter, vilka är viktiga beståndsdelar för att förstå sin historia och känna tillhörighet. Vidare påpekas att samarbete och samverkan ska utvecklas för att på så sätt minska målkonflikter. I Politik för gestaltad livsmiljö (Boverket, 2018) uttrycks att:

”Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.”

1.3. Parkutveckling genom mångfunktionalitet?

Det är intressant av flera skäl att studera parkutveckling genom mångfunktionalitet. Eftersom förtätningssidealet länge varit rådande har mångfunktionalitet blivit ett allt viktigare begrepp inom parkutveckling (Boverket, 2023b). De offentliga ytorna ska leverera flera funktioner. Mångfunktionalitet kan kopplas till att anta ett helhetsperspektiv, ett perspektiv som krävs för att förstå och försöka lösa alla dimensioner av hållbarhet.

Begreppet mångfunktionalitet (benämns också som multifunktionalitet) innebär att ett område har förmågan att leverera flera funktioner och nyttor samtidigt. Ju större yta, desto fler funktioner kan den rymma (Boverket, 2010). Ambitionen är att funktionerna kopplar till social, ekologisk eller ekonomisk hållbarhet.

Problematiken med förlust av ekosystem och biologisk mångfald samt klimatförändringar har lyfts i många sammanhang genom åren och resulterat i ett stort antal internationella, europeiska och nationella direktiv, konventioner och lagar. Agenda 2030, som Sveriges regering slagit fast ska vara ledande i genomförandet av, har visat sig ha brister. Riksrevisionens granskning av regeringens arbete med Agenda 2030 har fått kritik för att inte fungera så väl, trots att arbetet pågått i 10 år (Riksrevisionen, 2025a).

I New Urban Agenda som antogs av FN-konferensen i Quito, Ecuador 2016, åtar sig medlemsländerna att se till att det finns tillgängliga, sammanhängande och mångfunktionella grönområden och gröna offentliga rum i städerna (Habitat III, 2016). Länderna har dock ett frivilligt åtagande att skapa mångfunktionella gröna rum.

I Strategin för levande och trygga städer (Regeringskansliet, 2025), ger regeringen uttryck för att det bör ske en ökad satsning på klimatanpassning och säkrade ekosystemtjänster. Som nyss nämndes är naturbaserade lösningar mångfunktionella lösningar som bidrar till klimatanpassning samtidigt som de bidrar till människors välmående (Boverket, 2022). De bidrar till såväl social som ekologisk hållbarhet

och sannolikt också till ekonomisk hållbarhet. Det finns potential för fler städer att skala upp arbetet med naturbaserade lösningar i klimatanpassningsarbetet för att hantera utmaningar (Boverket, 2022).

Behovet av mer grönska i våra städer är brådskande och naturrestaureringsförordningen fastställer att det behövs mer grönytor och trädäckning i de urbana ekosystemområdena (Naturvårdsverket, 2025a).

Det finns ett stort intresse av att utveckla mer mångfunktionella parker, baserat på såväl forskning som internationella konventioner och nationella mål, men det är idag oklart hur mångfunktionalitet kan implementeras i praktiken (Fors, et al., 2024). Det finns kunskapsluckor gällande utformningen av fungerande mångfunktionella parker när det gäller helhetsperspektivet i planering och design, tvärvetenskapliga metoder, brukarens roll och upplevelse, förvaltningens betydelse (Jansson, et al., 2020), mätbarhet och utvärdering samt klimatanpassning och robusthet. Det är därför relevant att undersöka hur parkutveckling kan göras med mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv.

1.4. Syfte och mål

Syftet med det här arbetet är att undersöka hur parkutveckling kan göras med mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Då stora parker kan leverera fler funktioner för att uppfylla hållbarhetsmålen undersöker denna studie två relativt nyligen utvecklade parker i Skåne. Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö är stora parker med höga ambitioner om hållbarhet.

Målet är att analysera dessa två parker med fokus på mångfunktionalitet och kopplingen till social och ekologisk hållbarhet, särskilt som de beskrivs i delmål 11.7 och 15 i Agenda 2030. Delmål 11.7 som lyder: Att senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga gröna områden och offentliga platser, med fokus på kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsvariationer (UNDP Sverige, 2024b). Studiens andra fokus är mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald; Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem [...] samt hejda förlusten av biologisk mångfald (UNDP Sverige, 2024a).

1.5. Frågeställningar

För att arbeta mot syfte och mål har arbetet guidats av följande tre frågeställningar:

- Vad innebär mångfunktionella parker?
- På vilket sätt uppfyller Kunskapsparken och Hyllievångsparken mångfunktionalitet och hållbarhet utifrån delmål 11.7 och mål 15 i Agenda 2030?
- Hur kan parker utvecklas för att uppnå flera hållbarhetsperspektiv genom mångfunktionalitet?

1.6. Avgränsning

Den geografiska avgränsningen utgörs av parkerna Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö. Arbetet fokuserar på social och ekologiska hållbarhetsperspektiv och den ekonomiska hållbarheten behandlas endast övergripande. Studien omfattar inte designförslag, men förslag på funktioner.

2. Metod

Studien genomfördes med kvalitativ metod. Tillvägagångssättet för studien omfattade två delar. Den första delen av arbetet omfattade dels en litteraturstudie av globala, europeiska, nationella och regionala policydokument av relevans för parkutveckling, dels en litteraturstudie baserad på tidigare forskning om parkutveckling genom mångfunktionalitet kopplat till hållbarhet.

Den andra delen bestod av en fallstudie av två parker. Fallstudien omfattade platsanalys, dokumentstudie av relevanta lokala policydokument samt intervjuer med tjänstepersoner i båda kommunerna, det vill säga i Malmö stad respektive Lunds kommun.

2.1. Litteraturstudier

2.1.1. Litteraturstudie av policydokument

För att få en förståelse för hur policydokument på olika nivåer styr och påverkar insatser lokalt, genomfördes en studie av policydokument, från den globala till den regionala nivån. Policydokument inhämtades via olika myndigheters och organisationers webbplatser, från lokalt till globalt. Policydokument rörande den lokala nivån studerades i stället i samband med fallstudien.

2.1.2. Litteraturstudie av forskning om mångfunktionalitet

I litteraturstudien undersöktes existerande kunskap om mångfunktionalitet i parker. Vad säger forskningen om mångfunktionalitet i parker kopplat till hållbar utveckling? Valet av litteratur utgjordes förutom tips från handledaren, också av forskning kopplat till tidigare studier i landskapsarkitektur; Patrik Grahn och Anna Bengtsson. Litteratursökningen skedde även med hjälp av SLU-bibliotekets söktjänst Primo och Google Scholar. Urvalet av relevant litteratur skedde genom sökorden "mångfunktionell" park*. Sökningen genererade få träffar i SLU Primo, endast sju träffar. Samma sökning i Google Scholar gav 184 träffar. Sökning på det engelsklingande ordet multifunktionell gav desto fler träffar. De två begreppen skapar viss förvirring. På handledarens inrådan, används i det här arbetet begreppet mångfunktionell. Studentarbeten gav idéer om upplägg. Utifrån träffarna gav referenslistorna i forskningsrapporter och studentarbeten uppslag till ytterligare litteratur. Litteraturstudien kom att omfatta forskning av Hanna Fors, Thomas B. Randrup, Märith Jansson, Patrik Grahn, Ulrika K. Stigsdotter, Anders Lindhagen, Anna Bengtsson, Ann-Margreth Berggren Barring, Martin Grander, Elin P. Sundevall, Cecil Konijnendijk, Yaella Depietri och Timon McPhearson.

2.2. Fallstudie av två parker

Kopplingen till de utvalda hållbarhetsmålen undersöktes i lokala policydokument och genom platsbesök med fotodokumentation i båda parkerna samt intervjuer.

2.2.1. Val av parker

Hyllievångsparken och Kunskapsparken är relativt nyanlagda stadsdelsparker i nya, urbana stadsdelar, båda parkerna har utvecklats med mycket höga ambitioner om hållbarhet. Båda parkerna är stora och antogs således kunna rymma många funktioner. De skiljer sig dock åt i storlek, Hyllievångsparken är 6 hektar, medan Kunskapsparken är hela 21 hektar stor. De var intressanta också för att båda har nominerats till priser för social och ekologisk hållbarhet. Vidare är parkerna lokaliserade i två av de folkrikaste kommunerna i Skåne. Bostadsmarknadsanalysen för Skåne 2024, som Länsstyrelsen Skåne tagit fram, visar att befolkningen i Skåne är koncentrerad till Malmö, Lund, Helsingborg och Kristianstad (Länsstyrelsen Skåne, 2025a).

2.2.2. Platsbesök och platsanalys

Parkerna undersöktes vid två tillfällen vardera under september och november, då funktionerna identifierades och dokumenterades, med utgångspunkt i kopplingen till social och ekologisk hållbarhet. För social hållbarhet handlar det bland annat om hur hänsyn har tagits till marginaliserade grupperna utpekade i delmål 11.7 i Agenda 2030, det vill säga kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsvariationer (Svenska FN-förbundet, 2023a). Hur mål 15 Biologisk mångfald och ekosystem har bemötts var studiens andra fokus (Svenska FN-förbundet, 2023b).

Utifrån identifierade funktioner sorterades de till de utvalda hållbarhetsmålen och sammanställdes i en tabell, se Tabell 1. Funktionerna sorterades in i tre kategorier, en kategori för ekologisk hållbarhet, en kategori för social hållbarhet och en kategori som innehöll både ekologisk och social hållbarhet. På vilket sätt funktionen uppfyller mångfunktionalitet beskrevs. Därefter sorterades de in som monofunktioner eller mångfunktioner, samt om de var ytor som är programmerade eller för spontana aktiviteter. Slutligen gjordes en koppling till de olika grupperna barn, kvinnor, äldre och personer med funktionsvariationer.

2.2.3. Lokala policydokument

Lokala policydokument som till exempel översiktsplan, fördjupad översiktsplan, planprogram och grönpromgram studerades. Dessa inhämtades via kommunernas webbplatser. Utifrån lokala policydokument beskrivs inledningsvis de två stadsutvecklingsområdena, södra Hyllie och Råängen, för att sedan övergå i en beskrivning av parkerna Hyllievångsparken och Kunskapsparken.

2.2.4. Intervjuer

Semi-strukturerade intervjuer (Bryman, 2016) användes för möjligheten att få ta del av informanternas tankar och erfarenheter rörande parkerna. En semi-strukturerad intervju är flexibel och följsam till sin karaktär och öppnar upp för följdfrågor som dyker upp under intervjun (Bryman, 2016).

Valet av informanter skedde genom att en förfrågan om intervju med tjänstepersoner som varit eller är involverad i planeringen av parkerna, skickades till Malmö stads och Lunds kommuns kontaktcenter, som sedan vidarebefordrade mejlet till förvaltningen. Kommunerna lämnade vardera kontaktuppgifter till en tjänsteperson för intervju. Det ledde till kontakt med en landskapsarkitekt som medverkat i respektive parks tillblivelse och utveckling. Dessa landskapsarkitekter var med sina expertkunskaper väl insatta i respektive park och dess funktioner.

En intervjuguide (Bryman, 2016) upprättades, med frågor som relaterade till de utvalda målen i Agenda 2030. Intervjufrågorna täckte frågor som rör den sociala och ekologiska hållbarheten, enligt studiens syfte. Frågorna sorterades in i fyra teman: planering, brukarmedverkan, förvaltning och samt parken idag.

Intervjuerna företogs individuellt vid fysiskt möte på informanternas arbetsplatser. Intervjuerna tog 30-45 minuter och spelades in, vilket informanterna gett sitt medgivande till. Transkriberingen genomfördes med hjälp av Microsoft Words transkriberingsfunktion. Texten bearbetades efteråt för att säkerställa att texten överensstämde med informanternas svar. Transkriberingen genomfördes ordagrant innan intervjuerna sammanfattades inför analysen. Som verktyg för analysen användes meningskoncentrering (Kvale & Brinkmann, 2014), vilket är vanligt i kvalitativa studier. Citat användes för att hitta meningsbärande enheter, för att sedan meningskoncentreras. Därefter kopplades de in i teman för att slutligen kopplas till målen, delmål 11.7 och mål 15.

Informanterna gavs möjligheten att läsa en sammanställning av intervjun, detta för att få en bekräftelse på att de studerade personernas uppfattningar överensstämde med intervjuarens analys. Denna form av informantvalidering förekommer i samhällsvetenskaplig metod, men är omtvistad (Bryman, 2016). I det här fallet tycktes det vara en bra metod, då en halvtimmes intervju inte skapar någon nämnvärd relation med intervjuaren, som kan försvåra för informanten att ge kritik. I den här typen av intervjuer svarar informanten utifrån sin profession och inte som privatperson.

Larsen (Larsen, 2018) menar att det i kvalitativ forskning är viktigt att hitta en balans mellan den egna tolkningen av den litteratur man studerat och beskrivningen

av det som informanten förmedlat. Larsen menar att det förvisso är av vikt att förmedla informantens svar så korrekt som möjligt, men att enbart informantens svar inte är eftersträvansvärd forskning. Det är kombinationen av inhämtade data tillsammans med förankring i de teoretiska perspektiven, som man utvecklar förståelse och kan sätta in de fenomen man studerar i ett större sammanhang och som kan leda till ny kunskap.

3. Litteraturstudie av policydokument

3.1. Mål och strategier för hållbar stadsutveckling

För att säkerställa en hållbar stadsutveckling har internationella, nationella, regionala och lokala strategier och mål tagits fram som de som arbetar med stads- och samhällsutveckling har att förhålla sig till. Arbete med hållbar utveckling sker på olika skalor, från lokalt till globalt. Detta arbete bör ske tvärsektoriellt och i samverkan. Det är viktigt att förstå att allt hänger ihop, att ha ett helhetsperspektiv. En park är en del av en stad, som är en del av en kommun, som är en del av en region, som är en del av ett land, som är ett land på vår jord.

Dokumentstudien resulterade i flera exempel på globala, regionala, nationella mål och strategier som är relevanta för hållbar stadsutveckling. Dessa speglar vår samtid och de utmaningar som har sitt ursprung i antropocen, tiden från och med den industriella revolutionen. Under denna tid har människans aktiviteter påverkat jordens ekosystem, klimat och geologi, vilka vi ser konsekvenserna av idag och som vi måste lösa. Dessa policydokument betonar helhetsperspektivet och visar på hur komplex stadsutveckling är, hur nya planeringskrav ständigt tillkommer utifrån nya samhällsutmaningar. De visar också på möjligheter hur städer och samhällen kan utvecklas på ett hållbart sätt.

3.1.1. Globala mål

Brundtlandrapporten

Natur och miljöfrågor kom upp på agendan på ett samlat sätt för första gången på FN-konferensen i Stockholm 1972. Ett organ för miljöfrågor bildades, UN Environment Programme (UNEP), som medverkat till att flera sluta avtal om minskade utsläpp och skydd av den biologiska mångfalden (FN-förbundet, 2016). Begreppet hållbar utveckling introducerades 1981 av miljövetaren Lester Brown och fick spridning internationellt 1987 vid Världskommissionen för miljö och utveckling, även kallad Brundtlandskommissionen. Rapporten *Vår gemensamma framtid*, *Our Common Future*, också kallad *Brundtlandrapporten* antogs av FN 1987. Där slås fast att:

”Hållbar utveckling ska möta dagens behov, utan att äventyra kommande generationers behov.”

Hållbar utveckling omfattar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, vilka samspelar och stödjer varandra (FN-förbundet, 2016). Ett nytt synsätt utvecklades där ekonomisk tillväxt ska koppla till en utveckling som är ekologiskt acceptabel och socialt hållbar. Därefter har flera konferenser ägt rum där framsteg och brister i arbetet med hållbar utveckling belysts.

Konventionen om biologisk mångfald

Konventionen om biologisk mångfald, The Convention on Biological Diversity (CBD) ratificerades på FN-konferensen i Rio 1992 (Regeringskansliet, 1992). Det var en överenskommelse om naturvård och artskydd. I Nagoya i Japan 2010, antogs FN:s konvention om biologisk mångfald. Det är en strategisk plan, också kallad Aichimålen, med målet att stoppa förlusten av biologisk mångfald och säkra resilienta ekosystem och ekosystemtjänster, senast 2020 (Svenska FN-förbundet, 2023a).

Agenda 2030

Agenda 2030, som antogs av FN 2015, innehåller 17 globala mål och 169 delmål för en hållbar värld (UNDP Sverige, u.d). Agenda 2030 är en handlingsplan med mål för socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling. Dessa mål har medlemsstaterna enats om att följa. Mål 11, Hållbara städer och samhällen stipulerar att man ska skapa säkra och inkluderande grönområden för alla. Delmål 11.7 (Svenska FN-förbundet, 2023a) innebär att:

”Senast 2030 ska städerna tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsvariationer.”

Mål 15 (Svenska FN-förbundet, 2023b) handlar om hållbar utveckling av ekosystem och biologisk mångfald och lyder:

”För ett hållbart nyttjande av landsbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.”

I Sverige har regeringen slagit fast att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 (Regeringskansliet, u.d). Arbetet med hållbarhetsmålen har pågått i tio år, men trots det påtalar Riksrevisionen att det finns stora brister i arbetet med målen (Riksrevisionen, 2025a). Riksrevisionen menar i sin granskning, att regeringen har ett stort kunskapsunderlag om agendan, men att det inte används i någon större utsträckning. Bland annat rekommenderar Riksrevisionen tydligare prioriteringar av målområden, tydligare instruktioner till myndigheter i hur arbetet med agendan ska ske samt bättre samordning och uppföljning av insatserna (Riksrevisionen, 2025a):

”Regeringen bör också analysera vilka målkonflikter och synergier som finns mellan olika utvecklingsmål för att öka samstämmigheten mellan olika områden.”

New Urban Agenda

I New Urban Agenda som antogs av FN 2016, åtar sig medlemsländerna, på frivillig basis, att se till att det finns tillgängliga, sammanhängande och mångfunktionella grönområden och gröna offentliga rum som exempelvis torg och parker i städerna (Habitat III, 2016). Syftet med New Urban Agenda är att skapa resilienta städer motståndskraftiga mot klimatförändringar och med attraktiva stadsmiljöer. Dessa rum ska vara mångfunktionella platser som stöttar sociala möten och integration, hälsa och välbefinnande, ekonomiskt utbyte och kulturella uttryck. Samtidigt ska de stimulera till en dialog mellan en mångfald av människor och kulturer.

Millennium Ecosystem Assessment

För en hållbar stadsutveckling behöver vi de ekosystemtjänster som naturen levererar. Arbetet med ekosystemtjänster har sin grund i FN initiativet Millennium Ecosystem Assessment, (Millennium Assessment Organisation, 2005) som fokuserade på effekten av de förändrade ekosystemen för människans välbefinnande, samt i rapporten The Economics of Ecosystems and Biodiversity, (TEEB), som synliggör det ekonomiska värdet av naturen (UN Environment Programme, n.d.).

The Paris Agreement

I en hållbar stad behöver utsläppen av fossila bränslen och växthusgaser minska. I Parisavtalet, The Paris Agreement (United Nations, u.d), som tecknades 2015 enades 194 länder samt EU om, att begränsa utsläpp av växthusgaser, så att temperaturökningen inte skulle överstiga 1,5 grader jämfört med förindustriell tid (United Nations, 2025). I oktober 2025 meddelade FN-chefen att det målet nu inte längre är möjligt att hålla, utan kommer att överskridas de kommande åren (Omni, 2025). Han tillade att inget land är förskonat från den globala uppvärmningens effekter.

The IPBES Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services

I IPBES globala bedömningsrapport, The IPBES Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services, som IPBES Plenar beslutade om 2023, beskrivs förändrad markanvändning som den främsta direkta orsaken till förlusten av biologisk mångfald för terrestra ekosystem och sötvattenekosystem (IPBES, 2023). Exempel på ändrad markanvändning är när jordbruksmark tas i anspråk för byggnation av städer, vilket påverkar den biologiska mångfalden negativt.

3.1.2. Mänskliga rättigheter

FN:s konvention om barns rättigheter

Konventionen antogs 1989 (Unicef, u.d) och fastställer att barn är individer med rätt att växa, lära, leka, utvecklas och blomstra med värdighet.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar

FN antog 2006 konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Den syftar till allas lika värde. Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter är universella, odelbara och inbördes beroende av varandra. Konventionen bekräftar behovet av att garantera att personer med funktionsnedsättning får åtnjuta dem utan diskriminering (Institutet för mänskliga rättigheter, 2025a).

Konvention för äldre

Det finns idag ingen konvention för äldre. I april 2025 beslutade FN:s människorättsråd att ta steg mot att förverkliga en konvention om äldre personers mänskliga rättigheter för att synliggöra exempelvis ålderism, diskriminering, brister i rätten till hälsa och delaktighet (Institutet för mänskliga rättigheter, 2025b).

3.1.3. Europeiska konventioner och strategier

The EU Green Infrastructure Strategy

Fragmenteringen av Europas landskap ledde till att Europakommissionen 2013 antog en strategi för att främja grön infrastruktur, The EU Green Infrastructure Strategy. I ett pressmeddelande (Europakommissionen, 2013), uttalade sig miljökommissionär Janez Potocnik angående investeringar i grön infrastruktur:

”Vi bör lösa problem i samhället genom att arbeta tillsammans med naturen i stället för mot den, om det är ekonomiskt och miljömässigt förnuftigt”

Vidare menade Europakommissionen:

”att grön infrastruktur är ofta billigare och mer hållbar än alternativ som bygger på tekniska lösningar. Parker med rik biologisk mångfald, grönområden och frisklufts-korridorer kan till exempel mildra de negativa effekterna av värmeböljor på sommaren.”

Med inslag av grön infrastruktur i stadsmiljön med till exempel gröna tak, parker och grönområden främjas miljön och människors hälsa, vilket ger många samhällsvinster (Europakommissionen, 2013).

Europeiska landskapskonventionen

Europeiska landskapskonventionen, som initierades av Europarådet år 2000 och trädde i kraft 2004, lyfter behovet av att skydda, förvalta och planera alla typer av landskap samt att säkerställa att landskapens värden tas hänsyn till i samhällsutvecklingen. Den europeiska landskapskonventionen lyfter också behovet av att främja allmänhetens delaktighet i beslut och processer, vid exempelvis ny bebyggelse (Boverket, 2025b). Den lyfter fram landskapets sociala betydelse och understryker vikten av att såväl dagens som kommande generationer ska ges möjlighet att delta aktivt i värdering och förvaltning av landskapet.

EU's Biodiversity strategy for 2030

På grund av antropocen ser vi en accelerande artutrotning (Naturvårdsverket, 2019). Europeiska kommissionen har i strategin EU's Biodiversity Strategy for 2030, tagit fram mål för att skydda naturen, öka den biologiska mångfalden och minska förlusten av ekosystem (European Commission, u.d.a). Biodiversitet handlar om att bibehålla livsuppehållande ekosystem. Hälsosam biodiversitet innebär friska människor samt livsmedel- och vattensäkerhet (European Commission, u.d.b). Kraftfulla tag krävs för att vända den negativa utvecklingen. Läget är allvarligt, eftersom mer än 80 procent av livsmiljöerna i Europas natur är i dåligt skick. Sedan handlingsplanen för global biologisk mångfald, Global Biodiversity Framework, tecknades 2022 i Kunming-Montreal, har förbättringar skett, men mycket återstår att göra. Människor måste bli ännu bättre på att skydda och bevara naturen.

EU:s Naturrestaureringsförordning

Mot bakgrund av att 80 procent av Europas livsmiljöer är i dåligt skick, har en lag om naturrestaurering antagits, Nature Restoration Law (Naturvårdsverket, 2025a). Enligt lagen, som trädde i kraft 2024, ska medlemsländerna återställa 20 procent av EU:s land och hav. Medlemsländerna åtar sig att återställa skadade ekosystem, stärka livsmedelstryggheten och se till att EU uppnår mål in klimatet och den biologiska mångfalden (Europaparlamentet, 2024). Medlemsländerna har, att senast 31 december 2030, säkerställa att det inte sker någon nettoförlust av den sammanlagda nationella arealen grönytor och trädkröntäckning i de urbana ekosystemområdena (Naturvårdsverket, 2025a). Artikel 13 ställer krav på att medlemsstaterna tillsammans ska plantera minst 3 miljarder träd för att främja pollinering (Boverket, 2025d). Vidare ska medlemsstaterna från och med den 1 januari 2031 uppnå en ökande trend för den sammanlagda nationella arealen urbana grönytor. Naturvårdsverket leder arbetet i Sverige med att ta fram en restaureringsplan (NRP). Hur lagstiftningen genomförs är upp till varje medlemsland (Naturvårdsverket, 2025a).

3.1.4. Nationella mål och strategier

Sverige har ingen sektorsövergripande planering på nationell nivå på land (Boverket, 2021), som i andra länder, utan det är kommunerna som har planmonopol. Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten i en kommun, enligt Plan- och bygglagen (Sveriges riksdag, 2010). Länsstyrelserna har enligt Plan- och bygglagen, och i rollen som statens förlängda arm, ansvar för att tillvarata och samordna de statliga intressena i planprocessen.

Grön infrastruktur

För att bevara den biologiska mångfalden krävs att växter och djur får livsutrymmen med tillräcklig yta och kvalitet, men också spridningskorridorer. Länsstyrelserna fick 2014 uppdrag av regeringen i samband med propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop 2013/14:141), att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur (Stiftelsen ARQ, White Research Lab, 2021). Dessa regionala handlingsplaner utgör kunskaps-, prioriterings- och planeringsunderlag.

Sveriges miljömål

De svenska miljömålen innehåller ett generationsmål och 16 miljö kvalitetsmål, däribland målet om God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv. De svenska miljömålen har fastställts av riksdagen i syfte att skapa en bebyggd miljö, som är långsiktigt hållbar och som också bidrar till en god livskvalitet för alla (Naturvårdsverket, 2025b). Det övergripande generationsmålet (Naturvårdsverket, 2025d) lyder:

”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.”

Fyra av etappmålen rör ekosystemtjänster i den byggda miljön. Bland annat ska en majoritet av kommunerna senast 2025 ha tagit tillvara och integrerat stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer (Boverket, 2023c). Kommunerna ska senast 2020 ha tillgång till en metod för att integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster (Svenska FN-förbundet, 2023a). Naturvårdsverket samordnar arbetet och ansvarar för sju av målen. Uppföljning av miljömålen sker årligen genom olika indikatorer. Vart fjärde år sker det en fördjupad utvärdering av tillståndet.

Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

Med anledning av klimatförändringarna antogs 2018 en klimatanpassningsförordning (Sveriges riksdag, 2018). Länsstyrelsens roll är att ta fram, mäta och följa upp arbetet med en klimat- och sårbarhetsanalys.

”Med klimatanpassning menas åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra.”

Funktionshinderpolitik

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken stipulerar full delaktighet och jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning (Myndigheten för delaktighet, 2025). Målet ska bidra till ökad jämlikhet och beaktande av barnrättsperspektivet. En bärande princip i funktionshinderpolitiken är att personer med funktionsnedsättning ska ha inflytande över beslut som rör det egna livet. För personer med funktionsnedsättning, är tillgänglighet en grundläggande förutsättning för användbarhet. Kommuner har en central roll i arbetet med universell utformning. Genom att tillämpa universell utformning (Myndigheten för delaktighet, 2025), skapas ett samhälle som kan säkerställa att alla invånare kan röra sig, vistas och delta i samhällslivet på lika villkor:

”Parker och torg ska utformas så att de fungerar för personer med olika behov.”

Det folkhälsopolitiska ramverket

Det folkhälsopolitiska ramverket består av ett övergripande nationellt folkhälsomål och åtta målområden (Folkhälsomyndigheten, 2025). Folkhälsopolitiken syftar till att åstadkomma mer jämlika levnadsvillkor. Målområde 5 berör boende och närmiljö, där står:

”Tillgång till en god och ekonomiskt överkomlig bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa. Samhällsplaneringen bör motverka segregation och exponering för skadliga miljöfaktorer, samt främja god luftkvalitet, minskat trafikbuller och tillgång till grönområden [...].”

Målen i folkhälsopolitiken gäller för alla aktörer, statliga, regionala och kommunala. Arbetet med målområdena sker genom tvärsektorielt arbete och genom uppföljning av ett stort antal indikatorer (Folkhälsomyndigheten, 2022).

Strategin för levande och trygga städer

Regeringen har 2024 tagit fram en ny strategi, Strategin för levande och trygga städer (Skr. 2017/18:230), där målet är att Sverige ska vara ledande i att utveckla attraktiva städer (Sveriges riksdag, 2025). I strategin finns ett nytt nationellt mål för stadsutveckling och 13 fokusområden för den nationella stadsutvecklingspolitiken. Det nationella målet lyder:

”Hållbara städer är inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer som erbjuder alla människor en attraktiv och grön livsmiljö.”

Målet är att Sverige ska vara ett föregångsland för hållbar utveckling av attraktiva städer. I strategin påpekas att täta och funktionsblandade städer kan medverka till minskad klimatpåverkan (Sveriges riksdag, 2025). Regeringen vill se en ökad satsning på klimatanpassning och säkrade ekosystemtjänster. Naturbaserade lösningar kan lösa flera problem på samma gång och det på sätt som oftast inte är möjliga med tekniska lösningar (Boverket, 2022).

I strategin lyfts ytterligare ett mål; vikten av helhetssyn i planeringen. Genom smarta lösningar kan städer bli hållbara och människor leva klimatsmart, hälsosamt och tryggt (Sveriges riksdag, 2025). Stadsutveckling är ett tvärsektorielt och flernivåstyrt politikområde, som bland annat omfattar de bostadspolitiska målen, mål för arkitektur, form och design, de nationella kulturmiljömålen, de nationella miljömålen (särskilt God bebyggd miljö), det folkhälsopolitiska målet, de transportpolitiska målen, det nationella målet för funktionshinderspolitiken samt målet för den regionala utvecklingspolitiken. (Sveriges riksdag, 2025).

3.1.5. Svensk lagstiftning

Sverige styrs av olika lagar och förordningar, följande lagar har stor betydelse för samhällsplaneringen.

Miljöbalken

Miljöbalken (MB), är ett stöd för att ta tillvara och integrera ekosystemtjänster i olika processer. Vid framtagning av planer och program sker en strategisk miljöbedömning (SMB), som via undersökning, samråd, alternativhantering och effektbedömning mynnar ut i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB), som är ett viktigt beslutsunderlag (Sveriges riksdag, 1998).

Plan- och bygglagen

Bestämmelserna i Plan- och bygglagen (PBL), syftar till att med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer (Sveriges riksdag, 2010). I PBL anges riktlinjer för avstånd till en park, önskvärda kvaliteter, storlek på ett grönområde samt riktvärden för stadsparker baserat på befolkningstätheten (Boverket, 2023a).

Kulturmiljölagen

Kulturmiljölagen (KLM), syftar till att säkra kommande generationers tillgång till en mångfald av kulturmiljöer (Sveriges riksdag, 1988):

”Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Ansvaret för detta delas av alla.”

Sveriges klimatmål

Det klimatpolitiska ramverket antogs 2017 och består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet innebär att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp (Naturvårdsverket, 2025c). Klimatlagen trädde i kraft 2018.

Barnkonventionen

I Sverige har frågor som rör barnens livsmiljö stort fokus. Barnkonventionen som stärker barnens behov är en lag, som har funnits sedan 2020 och har implementerats i stadsplaneringen (Regeringskansliet, u.d).

3.1.6. Regionala strategier

Skånes miljömål

Länsstyrelsen Skåne arbetar med att nationella mål ska få genomslag i länet utifrån regionala förutsättningar, vilket sker genom ett åtgärdsprogram för Skåne (Länsstyrelsen Skåne, 2025c). Länsstyrelsen Skåne ska främja en hållbar utveckling, och tillsammans med andra aktörer i länet, bidra till målen i Agenda 2030 (Länsstyrelsen Skåne, 2025b). Ett av målen som Länsstyrelsen Skåne arbetar för är ett biologiskt rikare Skåne (Länsstyrelsen Skåne, 2015):

”Det bästa för Skånes människor, djur och natur. I dag och imorgon.

Regionala utvecklingsstrategier, Regionplan för Skåne 2022-2040

Regionerna har en viktig roll då de har det regionala utvecklingsansvaret. Regionerna tar fram regionala utvecklingsstrategier (RUS). I Skåne, Stockholm och Halland tas även regionplaner fram. I regionplanen för Skåne 2022-2040 (Region Skåne, 2022), påpekas att det finns mycket begränsad tillgång till grönstruktur då stora arealer utgörs av jordbruksmark. Regionplanen förespråkar förtätning i strategiska lägen för att effektivisera markanvändningen. Kommunerna uppmuntras att bygga bostäder vid kollektivtrafiknära lägen, också för att minska klimatpåverkan och skapa attraktiva livsmiljöer. I Regionplan för Skåne 2022-2040, betonas att klimatanpassning är en samhällsekonomisk nödvändighet, eftersom klimatförändringar kan orsaka stora skador. Region Skåne har pekat ut fyra strategiska områden som man gemensamt med aktörer i Skåne ska verka för: 1) Hela Skåne, 2) Ökad innovation och konkurrenskraft, 3) Stärkt delaktighet genom kompetensförsörjning, utbildning och sysselsättning samt 4) Bättre hälsa för alla. Särskild hänsyn ska tas till barn och riskgrupperna kroniskt sjuka och +65 år (Region Skåne, 2022).

I regionplanen uppges att det är viktigt att tillse att de offentliga miljöerna gestaltas väl, så att de möjliggör för olika grupper att vistas där. Delmål 11.7, Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla, är inte med bland prioriteringarna.

3.1.7. Lokala mål och planer

Kommunala planmonopolet

På alla nivåer ska hänsyn tas till hållbarhetsaspekterna. Kommunerna har ansvar för planering, utformning och utveckling av den fysiska miljön genom planmonopolet (Boverket, 2021). Lokala mål och planer lyfts i samband med fallstudien.

4. Litteraturstudie av forskning om mångfunktionella parker

Parkers utveckling genom planering, design och förvaltning har skiftat över tid. Före industrialiseringen, omkring 1850, hade parker vanligtvis funktionen av promenadparker för överklassen, exempelvis Drottningholms slottspark (Boverket, 2024). Fokus var på estetik, rekreation och människors hälsa. Parker erbjuder dock inte bara upplevelsevärden, så som estetiska, sociala, kulturella eller ekologiska värden, de fyller större behov än så. Idag planeras parker utifrån begrepp som hållbar stadsutveckling, regional tillväxt, klimatanpassning, robusthet, resiliens, biologisk mångfald, grön infrastruktur, ekosystemtjänster och mångfunktionalitet och nyttor. Bostäder och offentliga miljöer är tätt sammankopplade. I en tid då städer präglas av segregering och social ojämlikhet, ställs allt högre krav på de offentliga miljöerna (Grander & Bengtsson, 2023). Behovet och kraven på väl fungerande parker har ökat.

4.1. Begreppet mångfunktionalitet

Som svar på första frågan för uppsatsen förklaras här begreppet mångfunktionalitet (också benämnd som multifunktionalitet). Mångfunktionella ytor innebär att flera funktioner kan samverka på en och samma yta (Boverket, 2010). Jansson & Fors definierar mångfunktionalitet med att man kombinerar socialt, ekologiskt och ibland även ekonomiskt hållbara funktioner inom samma geografiskt begränsade område (Jansson & Fors, 2025). En yta kan ha flera funktioner för flera målgrupper och under olika tider av dygnet, temporärt eller stadigvarande. En yta för en funktion är således en monofunktion. Ett utegym är exempel på monofunktion som har en social funktion, som mötesplats för träning.

Stora parker anses kunna rymma många funktioner och kan alltså vara mångfunktionella. Varje yta i parken bör bära minst två funktioner. En dagvattendamm är exempel på mångfunktion; det är en teknisk funktion för klimatanpassning som samverkar med ekosystemtjänster och biologisk mångfald och har en estetisk funktion som bidrar till människors välmående. Mångfunktionella parker kan leverera nyttor som kan kopplas till alla dimensioner av hållbarhet. I den täta staden där mark är en bristvara är det hård konkurrens om marken, alltså måste planeringen av marken ske på ett långsiktigt hållbart sätt.

I rapporten Grönplanera! (Naturvårdsverket, Boverket, 2022), beskrivs grönstrukturens mark- och vattenområden vara mångfunktionella och ha stor potential att

hantera samhällsutmaningar, som att utjämna skillnader i hälsa mellan socioekonomiska grupper och att med naturbaserade lösningar hantera klimatrelaterade utmaningar till exempel skyfall samt bevara och stärka den biologiska mångfalden. Då efterfrågan på att mark ska leverera flera (och ibland motstridiga) funktioner, har utvecklingen lett till en omfattande mängd forskning inriktad på mångfunktionella landskap (Fors, et al., 2024). Fors et al. (2024) menar att begreppet mångfunktionellitet inte är helt självklart och skapar därmed missförstånd när olika tolkningar kolliderar. Boverket använder begreppet i samband med klimatanpassning (Boverket, 2010). Utgångspunkten är att mångfunktionella blågröna lösningar först och främst ska hantera klimatanpassning, sedan kan dessa åtgärder få betydelse också för människor i form av rekreation och välmående (Depietri & McPhearson, 2017).

Det finns ett behov av mångfunktionell styrning, men nuvarande styrning utgår ofta från monofunktionella utfall, vilket gör det svårt att implementera mångfunktionellitet (Fors, et al., 2024). Konflikter kan uppstå om vilka mångfunktioner som ska prioriteras. Kunskapen om olika funktioner för olika målgrupper finns, däremot finns det inga handböcker som talar om hur överväganden ska ske. Det är oklart vilka samhällsproblem som mångfunktionellitet förväntas lösa och hur effektivt mångfunktionellitet är i att forma hållbar markanvändning (Fors, et al., 2024). RISE testar och utvärderar olika metoder i fallstudier för att komma fram till samhälls-ekonomiskt motiverade prioriteringar (RISE, u.d) och de menar att behovet av att arbeta med urban vegetation, ekosystemtjänster och biodiversitet är stort.

Mångfunktionellitet bör ses som ett medel för att uppnå ett mål, snarare än ett mål i sig, menar ett interdisciplinärt forskarlag (Fors, et al., 2024). De menar att det inte finns någon universell metod för mångfunktionella landskap. Forskarna har utvecklat ett verktyg baserat på ett antal frågor, för att främja reflektion och ett hållbart tillvägagångssätt angående mångfunktionella landskap. Huvudfrågan lyder: Vad bör forskare beakta när de i tvärvetenskapliga grupper analyserar sätt att möjliggöra landskapets mångfunktionellitet? Fors et al. (2024) anser att mångfunktionella landskap har potential att ta itu med många sociala och ekologiska problem. Vidare påtalar de att för att maximera potentialen hos mångfunktionella landskap och åstadkomma mer hållbara markanvändningsmetoder som gynnar både miljö och människor, krävs ett helhetsgrepp och att behoven hos alla som använder landskapet beaktas (Fors, et al., 2024).

4.2. Mångfunktionellitet för olika grupper

En park anläggs primärt på allmän platsmark och är öppen för allmänheten. Enligt Plan- och bygglagen är en allmän plats avsedd för ett gemensamt behov (Boverket, 2025c), utöver parker kan det också röra sig om torg eller gator. Parker är till för

alla människor, alla grupper och alla åldrar. Alla ska ha möjlighet att vistas i och njuta av parkens grönska och utöva aktiviteter av olika slag. Parker och grönområden kan ses som stadsbornas fritidsmiljö och rekreationslandskap (Boverket, 1999).

Parker är offentliga uterum i urbana landskap, som ofta har funktionen som social mötesplats. Rätt gestaltad kan en park skapa förutsättningar för en socialt hållbar livsmiljö där hälsa, gemenskap, trygghet och jämlikhet är viktiga komponenter. En mångfunktionell park kan främja social interaktion mellan olika människor, människor som annars kanske inte hade mötts, mellan olika socioekonomiska grupper och etniska grupper. Således kan en mångfunktionell park främja social hållbarhet.

Forskare på SLU har i en rapport för Boverket analyserat landskapets upplevelsevärden (Boverket, 2007). Grahn et al. menar att parker kan erbjuda olika upplevelsevärden som påverkar människans välbefinnande, identitet och livskvalitet. Parker kan erbjuda rekreation och stimulans i form av lek och rörelse. Parken kan också vara en plats för bildning, uppleva konst och ta till sig kunskap.

Det är vanligt att besökare söker rofylldhet och avkoppling i grönskan (Grahn & Stigsdotter, 2010). Enligt forskarna sänker parker stressnivåer och ökar koncentrationsförmågan. Forskning har visat att grönskan har betydande effekt på hälsan (Grahn, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005). Människor har behov av rekreativa och gröna miljöer. Det är också av stor vikt att komma ut i dagsljuset och få en nypa luft samtidigt som muskulaturen tränas när man promenerar i en park.

Trygghetsaspekten är avgörande för om vissa grupper vill besöka en park. Äldre, kvinnor, barn och personer med funktionsvariationer behöver känna sig säkra och trygga i en park. Hur parken utformas kan bidra till om den upplevs trygg. Vegetationen och belysningen är särskilt viktig. Lika viktigt som det är se är det att vara sedd. Vegetation kan uppfattas olika av olika grupper. Höga buskar kan vara spännande för barn att leka och gömma sig bland, medan kvinnor kan uppleva buskage som skrämmande när det är mörkt. Likaså är det viktigt att det finns olika sittplatser utmed promenadstråken för att kunna vila sig under promenaden. För de med svårigheter att röra sig är det en viktig faktor för tryggheten, för att våga ta sig runt i parken.

Trygghetsvandringar är vandringar organiserade av kommunen för att tillsammans med invånarna promenera genom stadens olika utemiljöer för att få invånarnas perspektiv på trygga och otrygga platser. Genom sådana vandringar kan parker utvecklas vidare och bli tryggare, mer inkluderande och jämlika. Sundevall och Jansson (Sundevall & Jansson, 2020) lyfter behovet av inkluderande parker för barn, vuxna

och äldre i täta, urbana städer och ser mångfunktion som en del av lösningen. I sin studie av en mångfunktionell park i Landskrona, undersöker de hur dessa olika åldersgrupper delar samma plats och deras behov av egna platser. De jämförde ytor för spontana funktioner med programmerade ytor. De menar att mångfunktionalitet kan innebära konflikt mellan programmerade ytor och ytor för spontana funktioner. Deras forskning tyder på att det är enklare för olika grupper att samsas om gemensamma urbana gröna ytor, alltså ytor för spontana funktioner, än ytor som är programmerade för en specifik funktion. Dessa ytor tenderar att inbjuda mer till social mångfunktion då fler användargrupperns behov blir tillgodosedda. En programmerad yta, till exempel en boulebana eller ett utegym, kan göra att vissa grupper kan uppleva sig vara utestängda från platsen (Jansson & Fors, 2025). De menar också att vissa funktioner som lek och lugn natur behöver balanseras, för att minimera konflikt (Sundevall & Jansson, 2020). Vid planeringen av en park är det en god idé att tillse att det finns områden eller zoner för ro och avkoppling i en annan del av parken där mer livfulla aktiviteter får ta plats.

Barn har i alla tider lekt i natur och skog. Barn som växer upp i staden har inte alltid samma koppling till naturen som barn boendes utanför stan. Lekplatser som är naturbaserade har möjlighet att koppla till både social och ekologisk hållbarhet. Lekotoper (Urbio, Örebro kommun, 2022) är där naturens element förs in i lekplatsen och efterliknar natur, ger barn positiva effekter på hälsan. En lekotop är inte en programmerad yta med bestämd funktion, denna avsaknad av design skapar frihet. Naturbaserade lekplatser är tillåtande lekplatser som utvecklar barns motorik, kreativitet och fantasi. En viktig aspekt av lekotoper är att de också kan innebära att barn kan utveckla ett intresse att värna naturen (Urbio, Örebro kommun, 2022).

4.3. Storlekens och lokaliseringens betydelse

Parkens storlek och lokalisering har betydelse för om och hur parken används eller inte. Ju större yta parken har desto fler funktioner kan den rymma. Den mångfunktionella parken ska tillgodose behovet hos alla grupper även om den bostadsnära naturen har stor betydelse för grupper som inte kan ta sig så långt, som till exempel barn, äldre, sjuka och personer med funktionsvariationer (Boverket, 2010).

Forskning visar att besökare väljer stora parker före små (Grahns, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005). Mindre parker besöktes nästan inte alls, enligt denna studie. Dessa passerade man bara förbi. Flest besökare hade parker och grönområden som var 1-5 hektar eller 10-50 hektar stora. Vad besökarna i parker om 1-5 hektar föredrog mest var Grahns parkkaraktär kultur och fest, det vill säga historiska platser och platser för nöjen. Besökare i den 10-50 hektar stora parken uppskattade artrikedomen (växter och djur), det vilda (fascination för det vilda) och lugnet (tystnaden). Studien visade att den optimala parken var ännu större, 100 hektar, för vissa

aktiviteter som bärplockning eller scouting (Grahn, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005). Vidare har formen betydelse för användningen, menar Grahn et al. (2005), den kompakta formen föredras före den avlånga formen.

Avståndet har stor betydelse för tillgängligheten. Det ska vara tryggt och (trafik)säkert att nå parken. Det är viktigt att inte bygga in behov av transporter vid nyetablering av bostadsområden, att i stället försöka minska transportbehovet (Regeringskansliet, 2015). Nya bostadsområden byggs vid kollektivtrafiknära lägen, vilket medför att behovet av privat bil minskar. Lokalisering av var parken anläggs i geografin har också betydelse för om parken används. Riktlinjen för tidigare avstånd till en stadspark, skulle enligt Boverkets handbok, inte överskrida 800 meter (Boverket, 1999), idag gäller att invånarna ska ha maximalt 300 meter till ett grönområde från bostaden (Boverket, 2025c).

4.4. Parkutveckling för att hantera nya utmaningar

Den biologiska mångfalden har minskat under de senaste 40 åren (UNDRR, 2025). Biologisk mångfald innebär en variation av ekosystem, naturtyper och en mångfald av arter (Naturvårdsverket, 2023). Ekosystemtjänster är de tjänster vi får från naturens ekosystem och som vi människor är beroende av, exempelvis pollinering, vattenrening och luftrening. Med grönstruktur menas stadens alla grönområden, till exempel parker, natur, gatuplanteringar, alléer, kyrkogårdar, skolgårdar, trädgårdar och kolonilotter. Till stadens grönstruktur räknas även villaträdgårdarna i staden. Genom att skapa konnektivitet mellan olika grönområden, spridningskorridorer, skapar vi möjlighet för växter och djur att spridas. Denna gröna infrastruktur är viktig för den biologiska mångfalden. Med stöd av Miljöbalken, Plan- och bygglagen och Kulturminneslagen kan gröna områden regleras och skyddas (Boverket, 1999).

Parkutvecklingen har kommit att också omfatta funktioner för att hantera klimatförändringarna. Klimatanpassning kan ske genom att använda sig av naturbaserade lösningar, vilka fyller flera funktioner, men primärt är funktionen en anpassning till det förändrade klimatet (Naturvårdsverket, 2021). Naturbaserade lösningar är åtgärder som utgår från naturens ekosystem för att hantera samhällsutmaningar. Naturvårdsverkets definition (Naturvårdsverket, 2021) lyder:

”Naturbaserade lösningar är multifunktionella och kostnadseffektiva åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas.”

Naturbaserade lösningar kan användas för klimatanpassning och riskreducering. Parker kan bidra till klimatanpassning genom biodiversitet och ekosystemtjänster. Parker kan till exempel innehålla en dagvattendamm, som en lösning på hantering

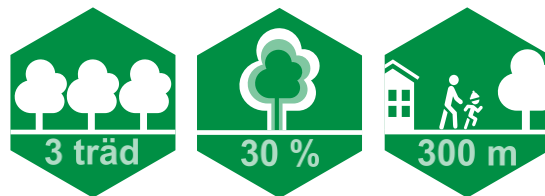
av tillfälliga vattenmängder, samtidigt bidrar de till ekosystemtjänster och människors välmående.

Ett exempel på en extrem väderhändelse är den i Malmö som inträffade 2014, då det föll över 100 millimeter regn på sex timmar med stora skador som följd (SMHI, u.d). Ledningsnätet för dagvatten klarade inte av att hantera den stora mängden vatten. Kostnaderna för översvämningen uppgick till 700 miljoner kronor (Sonesson Wahlund, 2025). Skyfallet i Malmö 2014 var en wake up-call, även om Göteborg redan 1977 drabbades av ett av de största skyfallen i Sverige i modern tid med 113 mm under ett dygn (Göteborgs stad, u.d). Skyfall var inte ett nytt fenomen, det var en känd risk i samhällsplaneringen, men då talade man om 100-årsregn, snarare än om skyfall. Med ökad medvetenhet om ett förändrat klimat ser vi ett ökat behov av åtgärder för att ta hand om ökade mängder regn och skyfall. Regeringens strategi för levande och trygga städer (Regeringskansliet, 2025) ger stöd för att parker ska bidra till klimatanpassning. För att ta hand om framtidens regn behövs stora satsningar både med meso- och macrolösningar. Dagvattendammar är exempel på mesolösning (Malmö stad, 2025c), lösningar som vi ser i både Hyllievångsparken och Kunskapsparken.

Mer behöver göras för att klimatanpassa våra städer. Forskning visar att det finns ett behov av att agera omgående. Flera konventioner och strategier manar till handling. Europeiska kommissionen föreslår ett nytt europeiskt initiativ för klimatrezilens och riskhantering under 2026 (Europeiska regionkommittén, 2025) där man föreslår nytt mål för klimatanpassning på EU-nivå för 2050. Arbete med klimatanpassning bör ske systematiskt och integreras i planprocessen. I Svenska miljöinstitutets (IVL) rapport, påpekas att åtta av tio kommuner har integrerat klimatanpassningsarbetet i befintliga planprocesser och risk- och sårbarhetsanalyser (IVL Svenska miljöinstitutet, 2025).

Värmeöar är något som drabbar även svenska städer. Temperaturen i staden och på landsbygden kan skilja sig med hela 12 grader Celsius (Boverket, 2010). Städerna kyls inte ner lika snabbt som deras omland på grund av de många hårdgjorda ytorna. Träd och grönska ger skugga och har kylande effekt vid värmeböljor, träd fångar upp koldioxid, renar luft och minskar buller samtidigt som de har ett estetiskt värde och hälsofrämjande funktion. Träd kyler städer och tar hand om stormfloder mer effektivt än dräneringsledningar (Depietri & McPhearson, 2017). En metod som utvecklades 2021 av professor Cecil Konijnendijk på Nature Based Solutions Institute är 3-30-300 (C/O City, 2022), en metod som tillämpas i den urbana miljön, se Figur 1. Metoden innebär att alla ska kunna se minst tre stora träd från sin bostad, skola eller arbetsplats. Varje kvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad och alla invånare ska ha max 300 meter till ett offentligt högkvalitativt grönområde

med möjlighet till flera rekreationsaktiviteter. Metoden avser bidra till människors hälsa och välmående samt till klimatanpassning (Nature Based Solutions Institute, u.d). Det är en princip som förordas i den nordiska policyn om stadsgrönska (Nordic Council of Ministers, 2022).

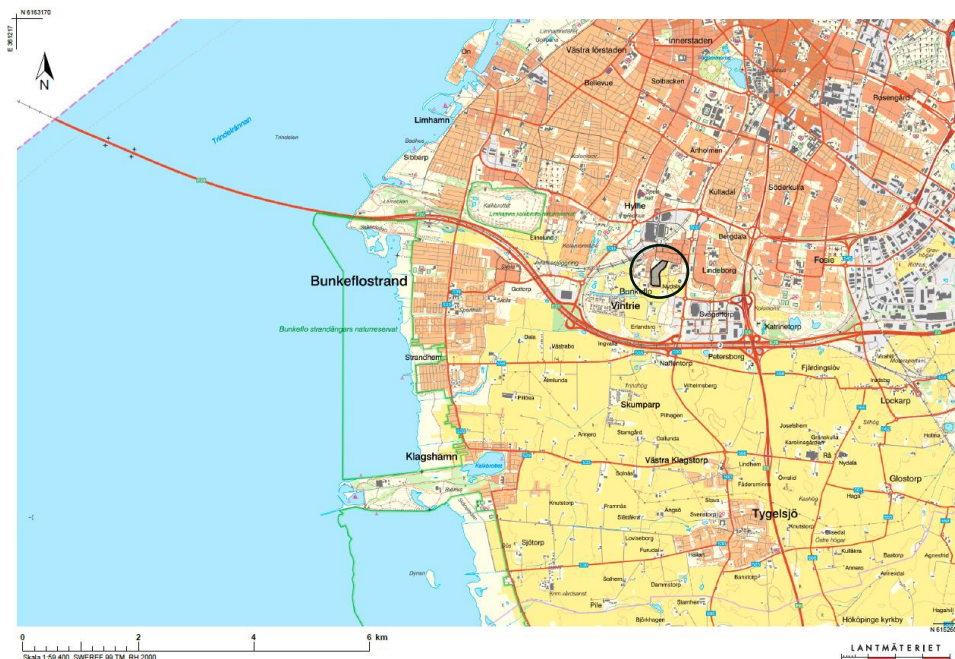
Figur 1. Metoden 3-30-300 som syftar till att öka grönskan i staden. Källa: Boverket, PBL Kunskapsbanken.

En park kan alltså behöva anpassas till nya behov. Genom strategisk förvaltning där platsen ständigt utmanas av förändrade behov, kan parken hållas levande och användbar och således minska degradering. Strategisk förvaltning sker genom en cirkulär process som omfattar omplanering, omgestaltning och ombyggnation samt förändrad skötsel och underhåll (Jansson, et al., 2020). Parker kan fortsätta att utvecklas genom att använda sig av Urban Open Space management (UOS), ett koncept som utmanar den traditionella parkförvaltningen (Jansson, et al., 2020). Begreppet Urban Open Space management definieras av Jansson et. al. som en strategisk, inkluderande och långsiktigt förhållningssätt där parken fortsätter att utvecklas genom ändringar i planering, design och skötsel.

När en park är anlagd är det vanligt att parkförvaltningen tar vid och sköter driften. Det är ett linjärt och hierarkiskt synsätt som omfattar planering, design, anläggning och avslutningsvis skötsel, eller förvaltning. Konceptet Urban Open Space management syftar till att ersätta detta synsätt med att i stället för att se en anlagd park som ett slags slutskede, kan parken utvecklas vidare genom att involvera och engagera lokala aktörer. Platsen utgör på så vis en demokratisk plats som engagerar användarna, lokala intressegrupper och intressenter (Jansson, et al., 2020). Parken kan utvecklas vidare i förvaltningsarbetet genom samverkan mellan forskning och allmänheten, närboende eller särskilda grupper, i så kallad brukarmedverkan, för att öka kunskapen mellan teori och praktik och för att inhämta ny kunskap. Detta sätt innebär att man samverkar med den grupp som man forskar om.

5. Hyllievångsparken

5.1. Stadsutvecklingsområde södra Hyllie i Malmö

Figur 2. Hyllievångsparken, markerad med cirkel i kartan, är belägen i Malmö med närhet till Öresundsbron och Köpenhamn i Danmark. Källa: Lantmäteriet.

Hyllievångsparken, se Figur 2, är belägen i södra Hyllie, ett stadsutvecklingsområde med stort klimatfokus (Malmö stad, 2025b). Parken är belägen i ett område mellan Hyllie station och köpcentrumet Emporia i norr och med närhet till handelscentrumet Svågertorp i söder. Närheten till Köpenhamn och Öresundsregionen har stor betydelse. I fördjupningen av översiktsplanen för södra Hyllie (Malmö stad, 2019), uppges att områdets närhet till Hyllie station innebär att platsen har ett mycket centralt läge i regionen. I planprogrammet beskrivs stadsdelen Hyllie vara en klimatpilot för Malmö (Malmö stad, 2025a):

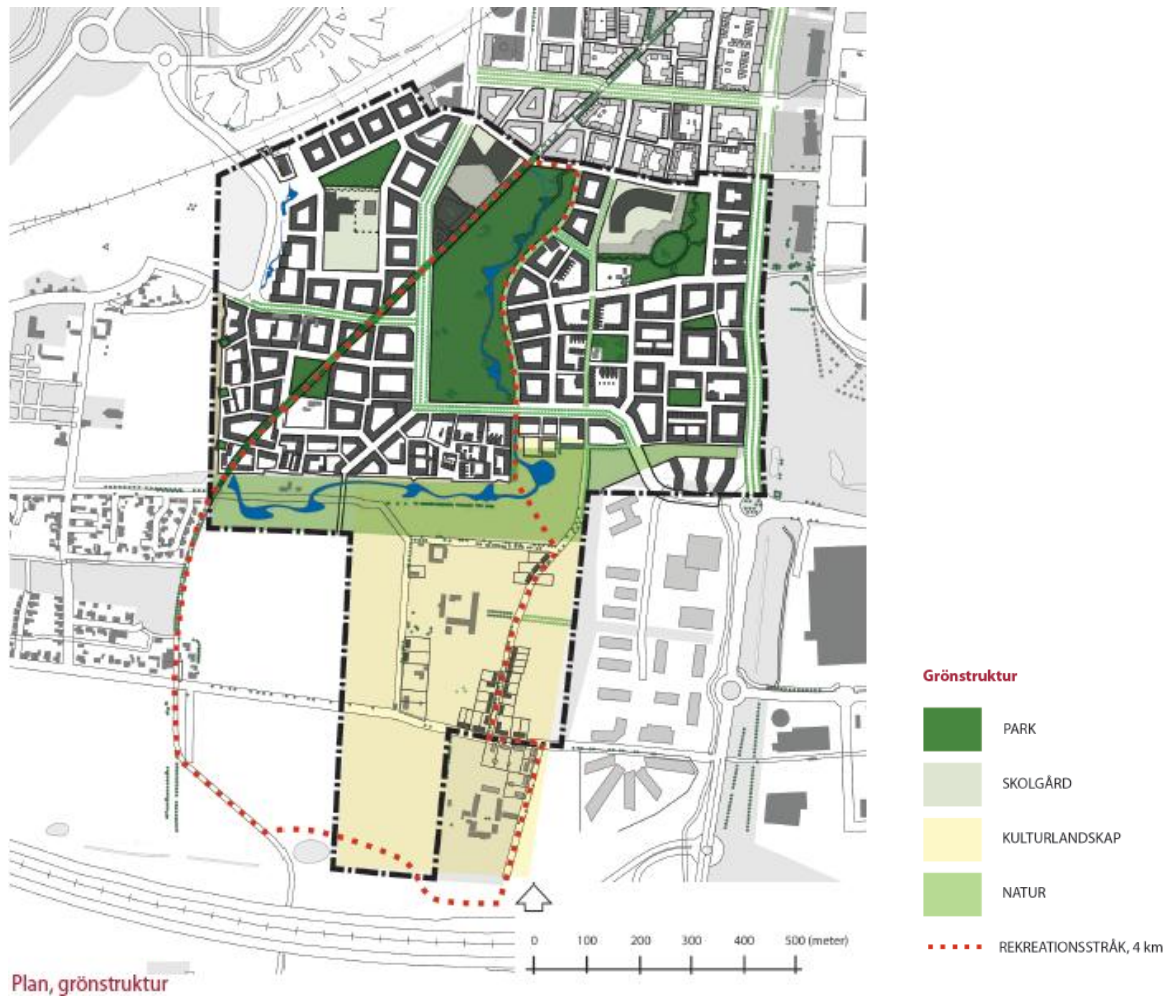
”Hyllie ska vara Öresundsregionens klimatsmartaste område och utgöra en attraktiv stadskärna med mycket grönska som lockar boende och företag, både nationellt och internationellt.”

Vidare beskriver Malmö stad att Hyllies centrala plats i regionen ska ge en internationell karaktär med en egen tydlig identitet: öresundskt kosmopolitisk (Malmö stad, 2025b). I Hyllie ska det vara lätt att ha en hållbar livsstil. Hyllie ska vara en

global förebild för hållbar stadsutveckling (Malmö stad, 2019). Fördjupningen av översiktsplanen för södra Hyllie (Malmö stad, 2019) medger byggnation av 4-5000 bostäder i flerbostadshus, 7-8000 arbetsplatser, 5-6 förskolor, 3 skolor och en stadsdelspark, se Figur 3. Jordbruksmark av hög kvalitet har tagits i anspråk för byggnationen av stadsdelen södra Hyllie. I den fördjupade översiktsplanen beskrivs Hyllie ha en av Sveriges bördigaste jordar, vilket tillsammans med det milda klimatet beskrivs ge Hyllie den bästa förutsättningen för att skapa en grönskande stad (Malmö stad, 2019).

Planområdet södra Hyllies signum är odling. I södra Hyllie ska det urbana möta det rurala, ett ”rurbant liv” ska kunna levas här. Med det menas att man ska kunna gå förbi sin odlingslott efter arbetet och plocka med sig någon gröda som man odlat i sin odlingslott till middagen (Malmö stad, 2019). Det är på Vintrie bytomt som merparten av odlingen kommer att ske. Odling på balkonger, terrasser och bostadsgårdar uppmuntras. I översiktsplanen för Malmö stad pekas 3-30-300-regeln ut som prioriterad (Malmö stad, 2024).

I Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030, beskrivs mål för en hållbar utveckling. Mål 6 stipulerar att malmöborna ska ha en ökad tillgång till och närhet till attraktiva miljöer. De gröna och blå miljöerna ska ha hög biologisk mångfald och bidra till god hälsa, livskvalitet och ekosystemtjänster samt att staden ska utveckla arbetet med en grön infrastruktur (Malmö stad, 2021). Mål 8 handlar om att Malmö resiliens vid ett förändrat klimat har ökat. Vidare står det att Malmö ska bli mer motståndskraftigt och öka sin förmåga att hantera climateffekter genom insatser i planering samt befintlig stadsmiljö. Malmö stad har mycket höga ambitioner om hållbarhet och var den första kommunen i Sverige som undertecknade en lokal agenda för att arbeta med de globala målen. Trots att utgångspunkten är miljön, menar de att insatser för miljön kan generera positiva nyttor för människor, till exempel ökad trygghet och välbefinnande (Malmö stad, 2021).

Figur 3. Planområdet för Södra Hyllie. Bostäder kommer att omge Hyllievångsparken när den är färdigbyggd. Vintrie bytomt i söder har bevarats som odlingsområde. Källa: Översiktsplan för södra Hyllie. Fördjupning av Översiktsplan för Malmö.

5.2. Hyllievångsparken – Malmöns största vardagsrum

Stadsdelsparken Hyllievångsparken, se Figur 4, är 6 hektar stor, lika stor som Folkets Park i Malmö. En stadsdelsparks storlek i Malmö varierar mellan 5-10 hektar (Malmö stad, 2019). Stadsdelsparken beskrivs i den fördjupade översiktsplanen bli planområdets viktigaste stadsrum. Parken ska stärka bilden av Malmö som parkernas stad. Parken är tänkt att bidra till integration. Malmöborna har fått vara delaktiga i planeringsprocessen, till exempel i fråga om vad parken skulle innehålla, i temalekplatsens utformning samt vid plantering av grönsaker och blommor i parken (Malmö stad, u.d.a).

De tre bärande strukturerna för södra Hyllie, enligt den fördjupade planen (Malmö stad, 2019) består av en kulturaxel, naturaxel och kollektivtrafik. Kulturaxeln innebär att området ska fungera som motvikt till den kommersiella verksamheten runt om området, det vill säga bestå av icke-kommersiella mötesplatser. Inkomstskillnaderna har ökat betydligt sedan 1980-talet (OECD, 2021), i Malmö finns det flera ekonomiskt utsatta hushåll (Malmö stad, u.d.b). I Hyllievångsparken kan man låna utrustning kostnadsfritt till aktiviteter som pingis och volleyboll och liknande via en app.

Hyllievångsparken programmeras med kulturell inriktning. Kulturen ska bli mer framträdande, bland annat ska Hyllie ska utnyttja befintliga miljöer i kombination med nya. Ett kulturhus ska integreras i skolan och olika aktiviteter ska locka människor från andra stadsdelar (Malmö stad, 2019). För att ta vara på befintliga värden och stärka den lokala identiteten är det tänkt att kulturaxeln ska koppla samman Vintrie bytomt med parken. Naturaxeln förbinder södra Hyllie med Sibbarp och Lindänglund (i södra Malmö) genom Lernackestråket (Malmö stad, 2019). Naturaxeln som planteras med träd ger människor och djur möjlighet att förflytta sig mellan grönområden. En pilallé, som utmärker det skånska landskapet, bidrar till kulturmiljön. Framtidsskogen utgör en särskild satsning på träd och vegetation som testas för att klara framtidens klimat.

Hyllievångsparken ska utgöra ett centralt och generöst parkrum med grönskande karaktär mitt i planområdet. Genom att anlägga en naturaxel vill Malmö bli en förebild för hållbar stadsutveckling. Naturaxeln är tänkt att utgöra en gräns mellan den täta staden och kulturlandskapet, som fungerar som en rekreativ miljö samtidigt som den ska hantera stora mängder dagvatten. Den tredje bärande strukturen utgörs av kollektivtrafik (Malmö stad, 2019).

Parken byggs i fyra etapper. Norra delen av parken invigdes 2021. Stigar genom parken har färdigställts, liksom temalekplatsen “den hemliga staden” samt ett gig-

antiskt torn med utsikt över hela parken. I Hyllievångsparken finns sociala mötesplatser, varierade vegetationsmiljöer, stadsodling, blomsterplanteringar, grillplatser, självplock av frukt i fruktlunden, ytor för självplock av blommor, vackra promenadstråk, paddock, hundrastgård och beachvolleybollplan. Det ska tillkomma en klätterskog och framtidsskog. All plantering beräknas vara klar under 2025. En bäckfåra genom parken bidrar till den biologiska mångfalden samtidigt som den tar hand om vatten från bebyggelsen. I parkens östra del ska en gågata med sittplatser och uteserveringar tillkomma (Malmö stad, u.d.a).

Parken vann Sveriges arkitekters stadsbyggnadspris 2024 med motiveringen att parken är Hyllies största gröna vardagsrum, som erbjuder kvalitativa livsmiljöer för alla (Malmö stad, u.d.a). Projektet utgår, enligt Sveriges Arkitekter från ett tydligt fokus på stadens och naturens föränderlighet och visar på möjligheterna att använda denna kraft för att åstadkomma höga biologiska värden och samtidigt sätta delaktighet och skaparglädje i centrum för parkupplevelsen (Sveriges Arkitekter, u.d). Allt i tävlingsförslaget har inte genomförts (Arkitekten, 2018), caféet och växthuset har inte kommit till stånd, se Figur 5 och Figur 6.

Figur 4. Illustration över Hyllievångsparken skapad av Plot Studio. Fruktlunden i norr och framtidsskogen i söder. Källa: Sveriges Arkitekter.

Figur 5. Det vinnande förslaget med en damm, växthus och café. Källa: Arkitekten.se.

Figur 6. Bilden visar samma vy som visionsbilden. Bilden är tagen vid platsbesök den 11 november 2025. Markarbete pågår i dammens sluttningar. Cafét och växthuset har inte tillkommit, i stället finns här en beachvolleybollplan.

5.3. Intervju med landskapsarkitekt i Malmö stad

Landskapsarkitekten och delprojektledaren för Hyllievångsparken har varit involverad i Hyllievångsparken sedan starten 2015. Plot Studio som har tagit fram det vinnande tävlingsförslaget är gestaltande landskapsarkitekter för parken.

Landskapsarkitekten berättar att temat för parken är ”Parken som aldrig blir färdig” och att idén är att den utvecklas tillsammans med stadsborna. Redan 2015 bjöd kommunen in de som bodde i Hyllie då, till enkel ”Place Making” med workshops och odling i pallkragar och i ett enkelt växthus. Under 2017 hölls en omfattande dialog med invånarna (också från angränsande stadsdelar, då det inte bodde så många i området vid tidpunkten), för att höra vad de tyckte skulle behövas på just den här platsen. Då hölls tre möten där femtio personer involverades och det har burit projektet hela vägen, poängterar landskapsarkitekten.

”Det kom fram att människor längtade efter fägelliv, djurliv, taktilitet, olika sorters växter och att det ska susa i löven. Därefter utlystes en arkitektävling för parken.”

Parken är anlagd på världens bästa åkerjord, det är en otrolig resurs, betonar landskapsarkitekten, så att använda jorden var en viktig utgångspunkt. En park bidrar till hållbar samhällsutveckling genom att den är reversibel, det vill säga, det går att ändra användningsområde om det skulle behövas, till exempel för att odla potatis. Utformningen av parken styrdes av massorna som grävdes ut för dammen. En nedlagd banvall fungerar idag som en grusad gång- och cykelväg, vilken utgör en viktig struktur i parken. Gång- och cykelvägen kantas av en klippt pilallé. Man behöll en siktlinje mot en gammal mölla (som ligger utanför plan), placerad på den högsta punkten i Hyllie.

I tävlingsprogrammet sattes kriterier för parkens gestaltning och olika funktioner. Juryn menade att det var en liten svaghet att det inte fanns något för ungdomar, utan att det var mycket fokus på barn och äldre. Det har kommit in klagomål om att det saknas funktioner för äldre, vilka efterfrågar bouleanor. Detta bemöts med att boules kan spelas överallt där det finns grus. Även om just bouleanor saknas besöker många äldre parken, kanske främst för promenader. För ungdomar finns en musikstudio som drivs av Avicii Foundation och Obos. Musikstudion är exempel på att parken utvecklas med Malmöborna, den fanns inte med i tävlingsförslaget.

Landskapsarkitekten funderar kring aktivitetsplatserna som finns strödda i parken. Man har valt bort utegym för de tänker att aktivitetsplatserna tilltalar fler grupper och åldrar. De kan fånga även tjejers och kanske äldres intresse då man kan hoppa, leka och röra sig på ett annat sätt. På aktivitetsplatserna finns bland annat olika klätterstrukturer och grillningsmöjligheter. Aktivitetsplatserna är placerade runtom

i parken, så att man kan söka sig ifrån de centrala delarna där många samlas. De kan fungera bra för personer som söker en mer avskild plats.

Det är mycket fokus på barn i parken. Det byggs något som kallas Lyktan, det är en aktivitetsplats med ett litet torn där man till exempel kan sitta, klättra i nät och hänga i romerska ringar. Inför byggnationen bjöd man in sjätteklassare från Hyllievångsskolan för att tillsammans med en arkitekt ta fram ett förslag. Det finns även en stenlabyrint som kan attrahera besökare i olika åldrar. Hemliga staden är en stor lekpark mitt i Hyllievångsparken. Landskapsarkitekten betonar att alla funktioner ska vara tillgängliga för alla, men att rutschkanan i tornet inte är möjlig för alla att klättra upp i. Det finns dock en stig som man kan använda för att komma in till det första planet i alla fall.

Caféet som utgjorde en viktig del av tävlingsförslaget har inte kommit till stånd. Trots utredningar och flera skisser väntar man på det politiska godkännandet av caféet. Caféet ingick inte i det politiska beslutet för att bygga resten av parken. I det beslutet stod i stället att ett separat objektsgodkännande för caféet skulle tas fram. Detta har inte gjorts ännu utan det har beslutats på tjänstemannanivå att detta objektsgodkännande ska skjutas framåt i tid. Under tiden används ytan till beachvolleybollplan och pingisbord finns utställda. Denna mellan användning innebär också att Food Court-festivaler har kunnat genomföras där.

Upplevelsebelysning innebär ett belysningskoncept för att göra parken attraktiv året om (Plot Studio, 2024). För att främja människans upplevelse av trygghet i parken, men också balansera det med att gynna biologisk mångfald, är den norra delen av parken där det ska vara aktivt och mycket människor, mer belyst, medan den södra avsiktligt är mycket mer sparsamt belyst, med pollare, för att gynna biologisk mångfald. Det är en uttalad arkitektonisk idé, berättar landskapsarkitekten. Denna upplevelsebelysning bidrar till att skapa trivsel även när det är mörkt.

Dagvattendammen har utformats gemensamt med VA Syd. Det är VA Syd som har ansvaret och sköter driften. Vattnet är viktigt och en del i parkens uttryck. Landskapsarkitekten fortsätter:

”Dagvattendammen var ett krav, den ska ta hand om dagvatten och skyfall samtidigt som parken skulle fungera som en park. En dagvattendamm är trots allt en teknisk funktion.”

”Dels har vi ju jobbat mycket med vegetation alltså, dels är det ju det här att vi får in vatten i parken, det är ju källan till allt liv, så det tog ju bara ett år, så började det kvacka av grodor. Det är ju helt fascinerande att det går så himla snabbt!”

Utmed dagvattenstråkets östra del har klassiska svenska arter planterats, som sälgtill exempel. Insådd äng växer utmed diken och på ytor som ska bebyggas. I norra delen finns ätliga växter och kulturväxter. Frukt och bär för självplock uppskattas av människor, såväl som djur, påpekar landskapsarkitekten. Även sommarblommor finns att plocka, vilket är mycket uppskattat, men ett utmanande inslag för driften. Landskapsarkitekten uppger att den biologiska mångfalden, som innebär upplevelser och har betydelse för människors hälsa, bidrar till mångfunktion.

I Hyllievångsparken finns en stadsodling som drivs av en förening. Landskapsarkitekten uttrycker stolthet över att ha lyckats med stadsodlingen:

”Så nu har vi en stadsodling och vi är jätteglada för den. Det skapar ju liv, det är ju en sorts mångfunktion kan man nästan säga, för det tillför ju parkens uttryck väldigt mycket, samtidigt som dom får en egen tillhörighet. Det är ett sätt att engagera sig i närområdet, som är ganska enkelt.”

I Framtidsskogen testas växter som är tänkta att klara det framtida klimatet. För att utveckla framtidsskogen, krävs resurser och kompetens från driften, menar landskapsarkitekten. Skulle man dessutom få till funktionen att Hyllieborna är med och hjälper till krävs ännu större krav på driften. Det tror inte landskapsarkitekten att organisationen är mogen till.

Enligt landskapsarkitekten fungerar inte brukarmedverkan så som man planerat, det saknas någon som vill driva parken, typ som Parkens vänner. Man har inte fått gehör för att göra tävlingsförslaget fullt ut med brukarmedverkan, så i stället har de jobbat mer med arrangemang som plantering av blommor och att bygga risgården.

”Men det var ju det här tävlingsförslaget som byggde mycket på delaktighet, att människor skulle kunna vara med och påverka och att man skulle vara delaktig i parkens utveckling och så, där har vi inte lyckats. Det är väl det vi tycker saknas mest. Att vi inte har lyckats få till någon organisation där vi skulle kunna jobba fullt ut med det. Det är synd, för det hade verkligen varit roligt om vi hade kunnat lyckas med det. Men då hade man ju varit tvungen att ha personal på plats som drev den utvecklingen”

5.4. Platsbesök i Hyllievångsparken

Parken ligger inbäddad mellan bostadshus och förskola/skola, så de med fönster eller balkong som vetter mot parken har en grönskande utsikt. Byggnation pågår fortfarande. Parken är lätt att nå och det finns parkeringsplatser för långväga besökare. För besökare finns också cykelparkering och möjlighet att hyra scooter. Bussar trafikerar området och tågstation finns i närheten. Hyllievångsparken är en park med plats för många olika funktioner som lek och rörelse, rekreation, promenader, träning och motion. Stråken ringlar sig fram genom parkens olika rum.

Den centralt placerade och färgglada lekplatsen, Hemliga staden, se Figur 9, lockar till lek och experiment. Planteringar är insprängda mellan husen i den täta hemliga staden. En lekplats är en programmerad yta för lek och att träna motorik. Högst upp på en kulle tronar ett gigantiskt torn med rutschkanor, se Figur 9. Med en linbana kan man svinga sig tillbaka ner från höjden. Mindre platser med aktivitetsplatser med klätterställningar och torn finns utplacerade runt om i parken.

Det finns varierade platser för sociala möten, sittplatser för umgänge tillsammans och för egna stunder. Det finns grillplatser och picknickplatser. En annan funktion för social hållbarhet är möjligheten att kostnadsfritt låna utrustning för spel, det sker genom bokning i en app och utrustningen hämtas i rosa boxar utställda i parken.

En dagvattendamm slingrar sig fram genom parken, se Figur 11. I norr ansluter ett stort trädäck med gradänger till vattnet. Ett mindre trädäck finns i parkens sydvästra del. Ramper möjliggör access med rullstol, rullator eller barnvagn. Dagvattendammen och bäckfåran är både estetiskt tilltalande inslag, som ett bidrag till biologisk mångfald och en funktion för klimatanpassning.

Besökare har möjlighet att plocka frukt och bär i parken. De till och med uppmuntras till det, färgglada stegar finns uppställda i fruktlunden, så att besökarna kan nå frukten i träden, se Figur 8. I parken växer äpplen, päron, fikon, persika, mullbär, körsbär och kastanjer. Det finns till och med ett majsält. Fruktträd varvas med bärbuskar intill självplocket av sommarblommor. Frukt och bär innebär att det finns mer mat för pollinerare och är således ett bidrag till den ekologiska hållbarheten. För att ytterligare öka den biologiska mångfalden finns holkar i färgglada färger uppsatta i fruktlunden. Insektshotellen som liknar bikupor, är också färgglada. En mindre stadsodling i pallkragar är inhägnad av ett kastanjestaket, se Figur 7.

I parken finns en liten scen med plats för olika evenemang. Ett konstverk är samtidigt ett vindkraftverk. WC-byggnaden är försedd med sedumtak. Vattenposter är utplacerade, så att man kan fylla på sin flaska med vatten. Det finns en hundrastgård där man kan träna agility med sin hund och i parkens södra hörn finns en paddock

för ridning av hästar. Det finns varierad grönska som gör parken spännande och som bidrar till livsmiljöer för fåglar, pollinatörer och smådjur. Framtidsskogen, se Figur 10, är nyplanterad, men kommer så småningom ge svalka och skugga, dämpa buller och förbättra luftkvaliteten. Variationen i topografien ger nya upptäckter bakom kullarna. Parken upplevs färgglad och lekfull. Till och med belysningen leker med färgsättning och lekfulla former.

Funktioner för både social och ekologisk hållbarhet

Parkens utformning bidrar till Agenda 2030 genom att säkerställa tillgång till inkluderande och tillgängliga grönområden i enlighet med delmål 11.7, samtidigt som biologisk mångfald och ekosystemtjänster stärks i linje med mål 15. Följande exempel på programmerade mångfunktioner bidrar till båda målen.

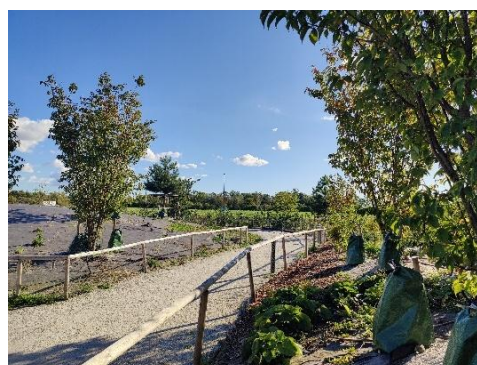
Figur 7. Stadsodlingen i pallkragar är en programmerad yta som kopplar till både social och ekologisk hållbarhet.

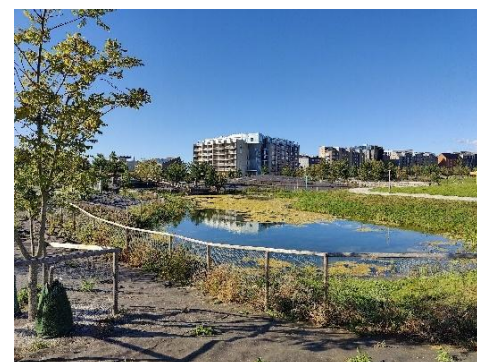
Figur 8. Självplock är en funktion som bidrar till social som ekologisk hållbarhet. Färgglada stegar uppmuntrar till plock. Fikonträd till höger.

Figur 9. Lekplatsen är en programmerad yta som utöver social hållbarhet i viss mån bidrar till ekologisk hållbarhet. Till höger, parkens landmärke, det gigantiska tornet uppe på höjden med rutschkanor.

Figur 10. Framtidsskogen bidrar i hög grad till ekologisk hållbarhet. När den är etablerad och det är möjligt att röra sig där, bidrar skogen även till social hållbarhet.

Figur 11. Dagvattendammen och bäckfåran är både estetiskt tilltalande inslag, som ett bidrag till biologisk mångfald och en funktion för klimatanpassning.

6. Kunskapsparken

6.1. Stadsutvecklingsområde Råängen i Lunds kommun

Figur 12. Kunskapsparken, markerad med cirkel i kartan, är belägen i nord-östra Lund. Källa: Lantmäteriet.

Kunskapsparken är belägen i nordöstra Lund intill E22 och cirka 2 mil nordost om Malmö, se Figur 12. Kunskapsparken anlades 2018 i den nya stadsdelen Brunnsnög i Lunds kommun. Brunnsnög är känt för att vara ett område för kunskap och forskning. Lunds kommun har höga visioner för Brunnsnög (Lunds kommun, 2025a):

”Visionen för Brunnsnög är att utvecklas till en världsledande innovations-, forsknings- och global livsmiljö där hållbart samhällsbyggande ständigt utforskas. Brunnsnög ska utgöra ett internationellt besöksmål för vetenskap, kultur och rekreation.”

I Brunnsnög ska det tillkomma uppemot 40 000 arbetsplatser och bostäder (Lunds kommun, 2025b). Brunnsnög är indelad i flera mindre områden, stadsdelen där Kunskapsparken är belägen ligger i Råängen, i den nordöstra delen av Brunnsnög, se Figur 13. Råängen ska växa fram stegvis genom samverkan med olika aktörer och innovationer, ett koncept som enligt fastighetsägaren Lunds domkyrka, syftar till hållbar framväxt (Lunds kommun, 2022).

Kunskapsparken är tänkt att utgöra ett regionalt besöksmål (Lunds kommun, 2025c). Kunskapsparken är placerad mellan jordbruksmarken i öst och forskningsanläggningarna ESS och Max IV i nordväst. Enligt kommunen är tanken med

Brunnshög att koppla samman staden med forskningsanläggningarna, men även koppla samman stad och land. Jordbruksmark har tagits i anspråk för byggandet, vilket Länsstyrelsen Skåne godkänt, i gengäld förbinder sig byggaktörerna som tilldelats mark att odling ska ske på tak, balkonger och fasader samt gårdar. I det offentliga rummet ska ätliga växter prioriteras.

*Figur 13. Illustrationskarta över planerad byggnation i Råängen intill Kunskapsparken.
Källa: Lunds kommun.*

I Planprogram för Råängen (Lunds kommun, 2022), föreslås Råängen ha småstads-karaktär med byggnader om 2-6 våningar i form av stadsvillor och flerbostadshus. Förutom bostäder ska det tillkomma verksamheter, förskola, mobilitetshus, butiker, och restauranger samt allmänna platser. Stadsmiljön ska ta vara på områdets tydliga kvaliteter och goda kollektivtrafikläge. Spårvägen trafikerar Brunnshög och till Lund C tar det ca femton minuter. Enligt planprogrammet erbjuder Råängen ett nyskapande och ambitiöst byggprojekt.

I Grönprogram för Lunds kommun påtalas vikten av att stadens grönska skapar mer motståndskraftiga städer och främjar folkhälsan och att gröna städer också blir mer samhällsekonomiskt hållbara (Lunds kommun, 2020a). Grönprogrammet innehåller sju strategier som kommunen ska använda sig av för att möta utmaningarna:

Utveckla, förvalta, värna, nyskapa, tillgängliggöra, samutnyttja samt kommunicera och samverka (Lunds kommun, 2020a).

Enligt Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020-2030, ska stadsplaneringen sträva mot att skapa en blandad och jämlik kommun, med inkluderande platser för möten, aktivitet och rekreation med hög trygghet (Lunds kommun, 2020b). Programmet tydliggör kommunens förhållningsätt till Agenda 2030 samt definierar Lunds principer för hållbar utveckling. Indikatorer ligger till grund för uppföljning, utvärdering och aktualisering. Programmets måluppfyllnad redovisas i en årlig hållbarhetsredovisning. Enligt programmet ska Lund vara ledande inom hållbar utveckling (Lunds kommun, 2020b).

6.2. Kunskapsparken – en vardagspark med odling

Kunskapsparken är en 21 hektar stor mångfunktionell parkanläggning, se Figur 14. Kunskapsparken är en av de största satsningarna som gjorts på parker i Lunds kommun i modern tid (Tyréns, 2025). Kunskapsparken beskrivs som en vardagspark, men även som odlingsområde för de boende. Odling och kunskap om odling har en framträdande roll. Parken erbjuder både allmänna planteringar med självplock och privat odling i odlingslotter som drivs av föreningar (Lunds kommun, 2025c). Odlingsområdet är 19 000 m² och tar upp stor del av parken. De två växthusen fungerar både för odling och för odlingsworkshops. En skogsträdgård som är en av de första i sitt slag, som planterats i offentlig miljö omfattar ett område som är 1 400 kvadratmeter stort (Lunds kommun, 2025c). I den inhägnade skogsträdgården finns ätliga blommor, skott, frukt och bär för självplock. Av de sorter som besökarna kan få plocka hör björnbär, vinbär, äpple, päron, körsbär, plommon, vindruvor, hasselnötter, humle, pinjenötter och andra nötter. I parken är 3 319 träd planterade och 392 olika växtsorter (Lunds kommun, 2020a).

Två bäckar och en dagvattendamm fördröjer och renar dagvatten från hela Brunns-
högen och skyddar området från översvämning. Det är en park för rekreation, rörelse och sinnesupplevelser. I parken finns lekpark, konstverk, asfalterad väg och ringlande stigar. I Kunskapsparken arrangeras aktiviteter som till exempel guidade turer, det arrangeras festivaler, melodikryss, teaterföreställningar och särskilda barnaktiviteter. Naturskolan använder parken som ett uteklassrum, se Figur 14. Vidare planeras det för spontanidrott och fotboll söder om Kunskapsparken (Lunds kommun, 2025e).

Kunskapsparken, som Tyréns varit med att gestalta, nominerades till Sveriges Arkitekters pris för bästa landskapsarkitektur, Landmärket 2025, ett pris som tilldelas landskapsobjekt av hög arkitektonisk kvalitet gällande gestaltning (Lunds kommun, 2025d). Sveriges Arkitekter menar att Kunskapsparken representerar en

ny standard för hur grönstrukturen och dess olika nyttor kan integreras i stadsplaneringen med fokus på hållbarhet i ett brett perspektiv (Sveriges Arkitekter, 2025).

Figur 14. Kunskapsparken används som uteklassrum. Källa: Lunds kommun.

6.3. Intervju med landskapsarkitekt i Lunds kommun

Landskapsarkitekten som varit involverad i Kunskapsparkens planering och dess genomförande sedan 2018, framhåller att Kunskapsparken bidrar till hållbar stadsutveckling:

”Tidigare var det monokultur på åkermark. Nu finns det massor med nyttor för människor, flora och fauna.”

Parken är ett komplement till den täta staden, som skapar en koppling mellan stad och land. Parken är så stor att ingen funktion fått företräde på bekostnad av någon annan, menar landskapsarkitekten. Det finns funktioner för alla grupper av människor, kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsvariationer. Det kunde dock finnas mer för barn. Det finns plats för många olika aktiviteter som rekreation, lek och rörelse, promenader, träning och motion. Kunskapsparken är tänkt som en park för alla människor. Så här uttrycker landskapsarkitekten det:

”En park är till för allmänheten, allmänheten är en mångfald av människor. Det är det vi försökt fånga.”

Det är tydligt att kunskap står i fokus i Kunskapsparken. Kunskap är ett koncept. Namnet Kunskapsparken kommer från kopplingen till all kunskapsfrämjande verksamhet i Lund. Stråket, tillika spårvägens sträckning, startar i Lund C och passerar Universitetssjukhuset-Lunds campus-LTH-Ideon-Max IV-ESS, och når slutdestinationen vid Kunskapsparken. Landskapsarkitekten förklarar att redan från början låg stort fokus på odlingen. Det finns en grupp med kognitiva svårigheter som har en egen plätt att odla på. Det sker massor av pedagogisk verksamhet i odlingsområdet, olika aktiviteter i varmväxthus och kallväxthus. Odlingen baseras på hållbar odling, permakultur och kretsloppsdesign. Det finns en skogsträdgård och höns hus. Den inhemska vegetationen med naturlig succession möter jordbrukslandskapet.

Masshantering har skett inom parkområdet, det är massorna som återskapat höjdsättningen och förstärkt Gösse kulle. Skyfallshantering var inte aktuellt vid planeringen av parken, men hanteringen av dagvatten är viktig då parken tar emot dagvatten från hela Brunnshög, förklarar landskapsarkitekten. En del av ett befintligt stenröse togs bort mot att kommunen gjorde kompensationsåtgärder (överenskommelse med Länsstyrelsen Skåne), som en allé och grodvatten. Grodvattnet ville de ha i dagvattendammen, men det gick inte då VA Syd behöver sköta sin anläggning. Landskapsarkitekten förklarar att grodorna ses överallt:

”Grodorna tar ju inte hänsyn till vem som äger vilket vatten, så de lever lite överallt.”

6.4. Platsbesök i Kunskapsparken

Det är god tillgänglighet till parken, den nyligen anlagda spårvagnsstationen Max IV ligger nära parkens norra entré. Det finns en mindre bilparkering varav några platser är avsedda för personer med funktionsvariationer. En grandios entré välkomnar besökaren till parken och en rak siktlinje utmed en axel i väst-östlig riktning leder till en kulle, kallad Gösse kulle. Kullen är ett landmärke för parken. Gången är asfalterad och används av kommunens bilar till förvaltningen av parken. Möjligheterna till rörelse är stora, det finns både asfalterade gångvägar och stigar att promenera, cykla eller springa på. Dagvattendammen omger Gösse kulle, se Figur 17.

Kunskapsparken upplevs vid, öppen, ljus och luftig, då vegetationen inte hunnit växa till sig ännu. Parken har varierad topografi, men är överblickbar, från entrén kan man se hela vägen till Gösse kulle. Parken upplevs trygg, något som bidrar till att flera målgrupper kan använda parken. Utsikten är milsvid med jordbruksmark på ena sidan och forskningsanläggningarna på andra. Den vidsträckta, avlånga parkens form ger inte en känsla av omslutenhet och omhuldande. Parkens enorma storlek bidrar i stället till känslan av rymd.

I Kunskapsparken finns ett stort odlingsområde med kolonilotter som privatpersoner kan hyra och där man får lära sig att odla sina egna grönsaker, se Figur 15. Odling bidrar till social hållbarhet genom interaktion mellan odlare och kanske också med förbipasserande parkbesökare. Det anordnas kurser i stadsodling i ett av de två växthusen, se Figur 16, där också kunskaper i traditionella odlingsmetoder förmedlas vidare. I bakgrunden tronar forskningsanläggningen MAX IV som står för innovation. I en skogsträdgård får allmänheten smaka på bär och frukt. Utmed bäckfåran växer träd i grupperingar, små skogsdungar.

Det finns ytor som är programmerade för en funktion och som kopplar till social hållbarhet, till exempel konstverk, utegym och sittplatser. Bakom ett buskage finns ett mindre område programmerat för lek utrustat med gungor, lekhus av trä och balansbana, se Figur 18. En av gungorna är en specialgunga för två barn där man kan sitta mellan dem och gunga tillsammans med barnen i stället för att bara stå och ge fart. Det finns även väldiga ytor med gräs. Gräsytorerna är inte programmerade, utan erbjuder möjligheter för spontana aktiviteter. Det finns gott ytor för socialt umgänge, bord finns utplacerade på flera ställen i parken, vissa försedda med väderskydd. Gungor upphängda i långa rep är placerade intill växthusen och servicebyggnaden med wc. I parken finns det en hönsgård, hundrastgård, utegym och ridstig.

Funktioner för både social och ekologisk hållbarhet

Parkens utformning bidrar till Agenda 2030 genom att säkerställa tillgång till inkluderande och tillgängliga grönområden i enlighet med delmål 11.7, samtidigt som biologisk mångfald och ekosystemtjänster stärks i linje med mål 15.

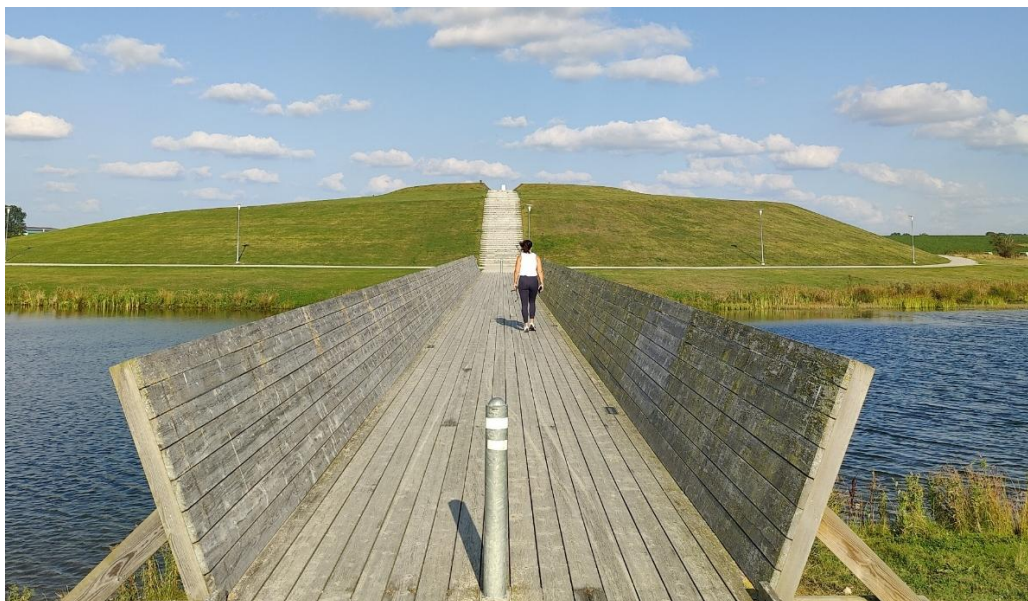
Följande exempel på programmerade mångfunktioner bidrar till båda målen.

Figur 15. Odlingslotter är en programmerad yta som ger möjlighet till social interaktion med andra odlare och förbipasserande. Odlingen bidrar till ekosystemtjänster som pollinering. Till höger syns forskningsanläggningen MAX IV bakom odlingslotterna.

Figur 16. Växthuset används i utbildningssyfte. I det ena hålls kurser, i det andra växthuset odlas det tomater. Båda har funktioner som kopplar till social och ekologisk hållbarhet.

Figur 17. Dagvattendammen som omger Gösse kulle har betydelse för parkens estetik och klimatanpassning. Dagvattendammen samlar upp och renar regnvatten, skyddar mot översvämningar, samtidigt som den skapar värdefulla livsmiljöer för människor, djur och växter.

Figur 18. Lekplatsen är omgärdad av buskage. Notera gungan där det finns plats att gunga tillsammans med barnet. Till höger enkla lekhus i trä. Lekplatsen är uppdelad och omgärdad av buskage. Notera gungan där det finns plats att gunga tillsammans med två barn. Till höger enkla lekhus i trä.

6.4.1. Sammanställning av resultat

På följande sida ger en sammanställning överblick över mångfunktionerna i parkerna och deras koppling till hållbarhetsmålen, se Tabell 1. Resultatet diskuteras i kapitel 7, Diskussion.

Tabell 1. Sammanställning av funktioner kopplat till hållbarhet och mångfunktion.
Källa: Egen bearbetning av data.

Funktioner i Hyllievångsparken	Funktioner i Kunskapsparken	Relaterar till mål 11. Funktioner som skapar tillgång till aktivitet, möten, trygghet och delaktighet. Dessa funktioner bidrar till rekreation, social inkludering, möten mellan grupper samt ökad trygghet och användning av parken.	Relaterar till mål 15. Funktioner som stärker ekosystemtjänster, habitat, biologisk mångfald och naturbaserade lösningar. Dessa funktioner bidrar till habitat, pollinering, mark- och vattenekologi, klimatanpassning och biologisk resiliens.	Funktioner som bidrar till både delmål 11.7 och mål 15. Parkens utformning bidrar till Agenda 2030 genom att säkerställa tillgång till inkluderande och tillgängliga grönområden i enlighet med delmål 11.7, samtidigt som biologisk mångfald och ekosystemtjänster stärks i linje med mål 15	Programmerad yta/Yta för spontan aktivitet	Typ av funktion, ekologisk	Typ av funktion, social
Planteringar	Planteringar	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Estetisk, sinnliga upplevelser
Ängsmark	Ängsmark	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Estetisk, sinnliga upplevelser
Stadsodling	Koloniområde	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Pedagogisk mötesplats för odlingsintresserade, koordination, taktilitet
Dagvattendamm	Dagvattendamm	11.7	15	Båda målen	P	biologisk mångfald	Vattenrening, klimatanpassning, estetik
Temalekplats	Lekplats	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Lek, rörelse, motorik, koordination
Framtidsskog	Skogsträdgård	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Lek, rörelse, motorik, koordination, sinnesupplevelser, kreativitet
Fruktlund	Frukt- och nötlund	11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Självplock, pedagogisk koppling
Majsfält för självplock		11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Självplock, pedagogisk koppling
Sommarblommor för självplock		11.7	15	Båda målen	P	Pollinering, biologisk mångfald	Självplock, pedagogisk koppling
Insektshotell	Biodling	11.7	15	Båda målen	p	Pollinering, biologisk mångfald	Pedagogiskt koppling
	Hönsgård	11.7	15	Båda målen	p	Lokala kretslopp	Pedagogiskt koppling
Stigar, stråk för promenader, jogging, cykling	Stigar, stråk för promenader, jogging, cykling	11.7	15	Båda målen	p		Rörelse, motorik, koordination
	Växthus för odling, utbildning och som social mötesplats	11.7	15	Båda målen	p	Pollinering, biologisk mångfald	Pedagogisk mötesplats för odlingsintresserade, koordination, kreativitet
Gräsytor för lek, rekreation och sociala möten	Gräsytor för lek, rekreation och sociala möten	11.7	15	Båda målen	S	Pollinering, biologisk mångfald	Mötesplats. Lek, rörelse, motorik.

7. Diskussion

I det här kapitlet diskuteras studiens tre frågeställningar och resultatet.

7.1. Vad innebär mångfunktionella parker?

När man gestaltar en park är det många önskemål och preferenser att ta hänsyn till. Med mångfunktion som bärande idé kan en park tillgodose flera önskemål och preferenser. Vinsten med mångfunktion är att flera hållbarhetsmål kan uppfyllas, vilket är en nödvändighet i den täta staden där mark är en bristvara. Ytor som är programmerade för en funktion upptar mycket mark. Genom att samla funktioner på en plats kan markanvändningen ske mer effektivt, yteffektivt och kostnadseffektivt.

Mångfunktionalitet har potential att ta itu med många sociala och ekologiska problem. En park är inte statisk på samma sätt som en byggnad. Vegetationen växer och kräver mer utrymme och förändringar i klimatet kan göra att växter behöver bytas ut. När behovet av funktioner ändras på grund av demografiska ändringar, kan de boende engageras och nya prioriteringar göras. Som de demokratiska rum parker är bidrar strategisk förvaltning till välbefinnande, genom att medborgarna får engagera sig i parkens omdaning och fortsatta utveckling (Jansson, et al., 2020).

7.2. På vilket sätt uppfyller Kunskapsparken och Hyllievångsparken mångfunktionalitet och hållbarhet utifrån delmål 11.7 och mål 15 i Agenda 2030?

Parkerna är planerade att utgöra stadsbornas vardagsrum. Både Hyllievångsparken och Kunskapsparken är en tillgång för de boende i området och för besökare från annat håll. De är välplanerade, utgår från hållbarhetsmålen och erbjuder mångfunktionalitet som bidrar till en god gestaltad livsmiljö. Parkerna tillhandahåller universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga gröna områden, enligt delmål 11.7 i Agenda 2030 (Svenska FN-förbundet, 2023a). Parkerna fungerar som mötesplatser och bidrar följaktligen till social hållbarhet. De främjar ett hållbart nyttjande av ekosystem och hejdar förlusten av biologisk mångfald, enligt mål 15 i Agenda 2030. I båda parkerna ges nya förutsättningar för ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald, vilket därmed bidrar till ekologisk hållbarhet.

Enligt Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020-2030, ska stadsplaneringen sträva mot att skapa en blandad och jämlik kommun, med inkluderande platser för möten, aktivitet och rekreation med hög trygghet (Lunds kommun, 2020b). Enligt den fördjupade översiktsplanen för Södra Hyllie ska stadsdelparken

bli planområdets viktigaste stadsrum. Parken ska stärka bilden av Malmö som parkernas stad (Malmö stad, 2019).

Funktioner för barn, kvinnor, äldre och personer med funktionsvariationer blir tillgodosedda, om än i olika grad. I teorin har samtliga grupper möjlighet att nyttja dessa mångfunktioner, hur det förhåller sig i praktiken, svarar inte denna studie på, men studien bekräftar att parkerna skapats för den breda allmänheten. I sammanställningen, se Tabell 1, listas vilka funktioner som har två eller fler funktioner. Båda parkerna har 12 mångfunktioner, av vilka några beskrivs mer i detalj. Samtliga utom en funktion är programmerad, gräsytan som är en yta för spontana aktiviteter. Det intressant att det är på den typen av yta som social mångfunktion är som störst, enligt Janssons & Fors forskning (Jansson & Fors, 2025).

Att använda sig av mångfunktionalitet är att hushålla med marken, men Jansson & Fors understryker att det inte är lämpligt att kombinera hur många funktioner som helst, då funktionerna, på grund av trängsel eller slitage, skulle kunna försämrats (Jansson & Fors, 2025). Också i dessa parker är zonindelning (Sundevall & Jansson, 2020) ett sätt att minimera konflikt mellan grupper. Det är en fråga om balans, för även om funktioner kan delas in i zoner, med allt för många funktioner integrerade i en park, finns det en risk att den kan upplevas som ett nöjesfält.

Odling är en central funktion i parkerna

Mark är en viktig naturresurs (Malmö stad, 2021). I all stadsplanering görs avvägningar, att ta jordbruksmark i anspråk för byggnation är omtvistat. Jordbruksmark är ett riksintresse, men det har i dessa studerade fall ansetts motiverat att bygga bostäder och stadsdelsparker på högklassig jordbruksmark. I Lunds kommun ska man i gengäld prioritera ätliga växter i det offentliga rummet (Lunds kommun, 2020a). Landskapsarkitekten i Malmö stad menar att en park bidrar till hållbar samhällsutveckling genom att en park är reversibel, det vill säga, det går att ändra användningsområde om det skulle behövas, till exempel för att odla potatis.

I intervjuerna och grönprogrammen framkom att odling är en viktig funktion i båda parkerna. Stadsodling är en programmerad mångfunktion för såväl ekologisk som social hållbarhet. Stadsodling är en funktion främst för vuxna och äldre. Kunskaps-parken där odlingen upptar mycket stor del av parkområdet upplevs därför som en park mer för de äldre. Det var uteslutande vuxna i odlingsområdet vid mina platsbesök. Frågan är hur besökare som inte odlar upplever parken, då odlingsområdet är privat. I Kunskapsparken finns dock möjligheten att passera förbi de staketomgärdade odlingslotterna. I Hyllievångsparken får man gå in bland pallkragarna, men inte röra odlingarna. Odling kan bidra till att olika grupper möts och att utbyte av

odlingsråd ges. I växthuset i Kunskapsparken erbjuds kurser i odling, vilket inbjuder till sociala möten människor emellan. Stadsodling kan således bidra till inkludering, men även till exkludering, för dem som inte har odling som intresse.

Självplock av frukt och bär är möjligt i båda parkerna och det är mycket uppskattat. I Hyllievångsparken är de ätliga bären utspridda över parkområdet, mellan träd som planterats utmed gångarna och på ett litet majsält kan man även plocka majs. Sommarblommor planteras i Hyllievångsparken för självplock. I Kunskapsparken erbjuds självplock av frukt, bär och nötter i skogsträdgården. Frågor som uppkommer är hur jämlik är självplocket? Hur solidariska är parkbesökarna mot andra, så att frukten, bären och blommorna räcker till alla?

Att det fanns stadsodling och självplock i båda parkerna överraskade mig. För omkring tio år sedan var detta inte vanligt. I en tidigare egen studie av en stadspark, genomförd 2015, var bärbuskar något som önskades av parkbesökarna, varför det är så roligt att det nu finns. För dem som inte har egen trädgård, är det fantastiskt att fler i staden ges möjlighet att odla och plocka blommor, frukt och bär i parker. Stadsodling kan också vara ett sätt att ställa om samhällen för civil beredskap, då vi ser en ökad geopolitiskt orolig omvärld.

Funktioner för olika grupper

Funktioner i parkerna kan användas av olika grupper under olika tider på dygnet, det som benämns tidsbaserad mångfunktionalitet (Sundevall & Jansson, 2020). Hyllievångsparken omgärdas av bostadshus och skolor, vilket innebär att parken kan befolkas under dagtid av till exempel elever, föräldradiga och pensionärer och på så vis levandegöra området när andra befinner sig på sin arbetsplats. De som har möjlighet att arbeta på distans kan använda parken som sin arbetsplats. Bostäderna intill Kunskapsparken har ännu inte byggts, men på sikt kommer det att skapas mer liv och rörelse i parken. Kunskapsparken används för utepedagogik och när förskolan är byggd har barnen tillgång till parken.

När det gäller tillgängligheten har personer med funktionsvariationer goda möjligheter att ta sig runt i parkerna. Däremot kan det vara svårt att ta sig upp till den högt belägna Gösse kulle i Kunskapsparken, som nås via en serpentinväg (utan vilplan). Till tornet med rutschkanorna i Hyllievångsparken finns en stig, men kan vara svår för vissa grupper att ta sig uppför. I Hyllievångsparken finns en gunga speciellt utformad för barn som behöver extra sittstöd. Underlaget i Hyllievångsparken är anpassat för att kunna ta sig fram med rullstol eller liknande. I Kunskapsparken kan en vuxen gunga tillsammans med två barn. Markmaterialet består av sand, vilket kan göra det svårt att dra fram en rullstol. En annan markbeläggning skulle innebära stor skillnad

för tillgängligheten. Jansson & Fors menar att vid planering för olika grupper är det lämpligt att utgå från den grupp som upplever flest hinder (Jansson & Fors, 2025).

Utegygmet i Kunskapsparken är en yta som är programmerad för en funktion (Sundevall & Jansson, 2020). Jansson & Fors forskning har visat att trots att ett utegym kan användas av olika målgrupper, kan den också utestänga vissa målgrupper (Jansson & Fors, 2025). I Hyllievångsparken har man valt bort utegym till förmån för flera aktivitetsplatser utspridda i parken, för att på så sätt fånga fler målgrupper, enligt landskapsarkitekten i Lunds kommun. Sundevall och Jansson betraktar gräsmattor som ytor för social och spontan mångfunktion (Sundevall & Jansson, 2020), vilka ger möjlighet till aktiviteter som picknick, vila, lek och rörelse. I Kunskapsparken saknades grillplatser och paddocken i Hyllievångsparken sågs som en felsatsning. Funktioner för äldre, till exempel en boulebana, efterfrågades i Hyllievångsparken. Genom att ändra användning av paddocken skulle de äldre kunna få en yta för boule och liknande aktiviteter anpassade för målgruppen. De äldres behov av en egen och kanske lugnare zon kunde därmed tillgodoses. Det är särskilt viktigt att äldre håller kroppen smidig och rörlig för att bibehålla hälsan. Ytan kan också användas för utejympa eller Tai Chi, eller liknande. En annan möjlig användning av paddocken kunde vara att använda den för dans, en dansbana samlar flera olika målgrupper; olika åldersgrupper, etniciteter, socioekonomiska grupper och verkar således inkluderande. Landskapsarkitekten i Lund menade att det kunde finnas mer funktioner för barn i parken. I Kunskapsparken finns utrymme att anlägga ytterligare funktioner för barn, till exempel en lekotop.

Vattnet har en central roll

Vattnet har en central funktion i båda parkerna. Det finns dagvattendammar i båda parkerna. Dagvattendammarna i dessa parker är exempel på en mångfunktionell resurs där tekniska funktioner för klimatanpassning samverkar med ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Dagvattendammen har stor betydelse för Hyllievångsparkens uttryck och estetik, för människors hälsa och för den biologiska mångfalden. Landskapsarkitekten menar dock att det har inneburit utmaningar att teckna avtal och ta fram överenskommelser. Utformningen av vattnet tillsammans med VA Syd, lyfte landskapsarkitekten som en synergi.

Landskapsarkitekten i Lund menade att skyfallshantering inte var en fråga vid planeringen av Kunskapsparken. Idag är dagvattenhanteringen i Kunskapsparken en mycket viktig del, då dagvatten från hela Brunnshög tas om hand i Kunskapsparken. VA Syd driftar dagvattendammen, som är deras verksamhetsområde. Ledningarna ligger inte i marken utan visas i pedagogiskt syfte. Kommunen samarbetar med VA

Syd om en vattenkiosk. Tidigare tog man vatten från brandposterna, nu hämtas vatten från dagvattendammen, man vattnar alltså inte med färskvatten. Växterna i parken vattnas med det vattnet, dock inte odlingslotterna.

Gestaltningens betydelse för parken

Storleken på parken är en kvalitet som är viktig att bevaka vid förtätning (Lunds kommun, 2020a). Grahn et. als forskning visar att storleken har betydelse för om parken blir besökt (Grahn, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005) och förutsättningarna att inhysa flera funktioner och att kombinera funktioner möjliggörs av parkernas storlek (Boverket, 2023a). Båda dessa parker är stora så att de rymmer en mängd olika funktioner. I stora parker kan funktioner också nyttjas av fler utan att det blir uppstår konkurrens. Kunskapsparken är väsentligen större än Hyllievångsparken, trots det skiljer sig de mångfunktionella funktionerna inte nämnvärt åt, se Tabell 1.

Forskning visar att parker som är större än 1 hektar kan innehålla flera upplevelsevärden (Boverket, 2023a) och att hög artrikedom var det som besökare av parker i storleken 5-10 hektar, fanns vara mest uppskattade, enligt Grahn et als forskning (Grahn, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005). I båda parkerna är artrikedomen mycket hög och torde således attrahera besökare till parkerna. Växterna i odlingsarna ökar mängden arter ytterligare.

I Grönprogram för Lund (Lunds kommun, 2020a), betonas att karaktären och placeringen är viktigare än parkens storlek. Parkerna upplevs ha olika karaktär. Kunskapsparken har en lågmäld, sofistikerad gestaltning, som tycks vända sig mer mot en vuxen publik, medan Hyllievångsparken har ett större fokus på lekfullhet och barn och ungas aktiviteter.

Lekplatsen i Kunskapsparken omges av buskage, i Hyllievångsparken finns träd och buskar insprängda mellan lekredskapen. Lekplatserna bidrar därmed också till ekologisk hållbarhet. Forskning visar att mer naturtrogna lekplatser, så kallade lekotoper främjar barns utveckling genom att barnen får använda fantasin mer och vara kreativa, då platsen inte är programmerad (Urbio, Örebro kommun, 2022). I lekotoper leker barnen med kottar och pinnar. Lekplatserna i parkerna skiljer sig markant åt. Lekplatsen i Kunskapsparken är dold, utbudet av lekredskap är betydligt mindre och färgsättningen är återhållen och utgörs mest av en dämpad gråskala. Mycket i parkens designelement håller en gråskala, till exempel sittplatserna. Temalekplatsen i Hyllievångsparken är den centrala funktionen, den erbjuder massor av lekredskap och lyser med färgglada färger. Belysningsstolpar och stegar till självplocken är också färgglada. Frågan är hur dessa skillnader i färgsättning påverkar barnen på sikt? Och hur påverkar lekredskapen barnen? Om naturtrogna

lekplatser utvecklar barnens kreativitet mer, som lekotoperna beskrivs göra (Urbio, Örebro kommun, 2022), är då Kunskapsparkens gestaltning att föredra?

Vidare har formen betydelse för om en park används (Grahn, Stigsdotter, & Berggren Barring, 2005). Kunskapsparken har en avlång form och ett tydligt rakt stråk som löper genom parken, vilken forskarna menade inte var uppskattat av besökarna, medan Hyllievångsparken har en något mer kompakt form, vilket är i linje med forskningen. Hyllievångsparkens slingrande gångar försvårar överblicken över parken, men bidrar samtidigt till en mer ombonad känsla. Att ha överblick är viktig för upplevelsen av trygghet. Jansson & Fors forskning visar att grupper som inte känner sig trygga (Jansson & Fors, 2025), inte använder parken. Tryggheten kan delvis styras genom vegetationen. Vegetationen i båda parkerna är ung och bidrar till en mer sikt och större öppenhet än en mer uppvuxen vegetation med äldre träd och buskar. Det bidrar till upplevelsen av trygghet. Jansson & Fors beskriver att också parkens skötsel är en viktig faktor för upplevelsen av trygghet. Hyllievångsparkens skötsel var något eftersatt. Det var ogräs i rabatterna, vilket landskapsarkitekten påtalade i intervjun. Vidare är avståndet till parken en faktor som avgör om den används (Boverket, 2025c). Bostäderna närmast parkerna har närmare än 300 meter till parken.

Betydelsen av mångfunktion

Mångfunktionella parker har potential att ta itu med många sociala och ekologiska problem, men det finns inte någon universell metod (Fors, et al., 2024). I stället bör målet vara att hitta de mest lämpliga metoderna för de givna omständigheterna och målen. Det finns tydliga skillnader mellan parkerna. I Södra Hyllie baseras det stora antalet funktioner riktade för barn och lek på att det finns många barn i området. Bostäderna närmast Kunskapsparken är inte byggda än, så fokus kan komma att ändras framöver. Vid forskningsanläggningarna arbetar vuxna som nyttjar parken för motion.

Enligt Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030 (Malmö stad, 2021), har staden höga ambitioner när det gäller hållbar utveckling. Det visar sig tydligt i Hyllievångsparken. Parken hyser funktioner för social och ekologisk hållbarhet. Dessa funktioner har noga planerats för att uppnå en socialt hållbar stadsdelspark och genom detta uppfylls ekonomisk hållbarhet. Människor som mår bra och trivs i sin omgivning behöver inte söka sjukvård och därmed kan sjukvårdskostnader hållas nere. Människor som får vara delaktiga i utformning, dialog och aktiviteter känner anknytning till platsen och är sannolikt mer angelägna om att vårda platsen.

I Grönprogram för Lunds kommun (Lunds kommun, 2020a), påtalas vikten av att stadens grönska skapar mer motståndskraftiga städer och främjar folkhälsan och att

gröna städer också blir mer samhällsekonomiskt hållbara. Utmaningarna består av den prioriteringar i den politiska agendan och att begränsade driftsbudgetar inte räcker till att förvalta parkerna och riskerar att hindra parkernas utveckling. Ett sätt kunde vara att ge allmänhet och boende i södra Hyllie och Råängen, möjlighet att engagera sig även i förvaltningsskedet. Malmö stad betonar vikten av delaktighet:

”Staden stärks socialt av medborgares medverkan och det är väsentligt att inom fysisk planering verka målinriktat för ett ökat deltagande i förändringsprocesser. Användarnas kunskap behövs för att kunna planera en stad som fungerar för alla.”

Urban Open Space Management eller strategisk förvaltning, är inte metoder som nämndes i intervjuerna med landskapsarkitekterna. Dock är principen för Hyllievångsparken att den aldrig blir färdig, utan utvecklas tillsammans med invånarna (Malmö stad, u.d.a).

Bristande driftsbudgetar påtalades av båda landskapsarkitekterna. Politiska beslut och driftsbudgetar avgör vilka satsningar som ska ske. Sannolikt är dessa parker, med många funktioner, attraktiva för många, vilket kan leda till ett högt slitage med kostsam skötsel. Det torde dock vara ett rimligt antagande att det är kostnadseffektivt att samla flera funktioner i en större park, i stället för att ha dem utspridda i staden. Men det är inte möjligt utifrån denna studie att dra slutsatser om mångfunktionella parker är kostnadseffektiva, då det ekonomiska perspektivet inte ingår i studien. Det råder dock inget tvivel om att dessa mångfunktionella parker är en del av en hållbar lösning i den täta staden.

7.3. Hur kan parker utvecklas för att uppnå flera hållbarhetsperspektiv genom mångfunktionalitet?

Parkutveckling handlar om att balansera funktion, estetik och ekonomi. En välplanerad mångfunktionell park med rikt innehåll av olika funktioner ger invånare en social mötesplats. Det kan ske ett större utbyte mellan grupper som annars inte skulle ses. Människor kan mötas över generationsgränser. I en mångfunktionell park kan grupper som inte går till en lekpark möta barnfamiljer. Parkutveckling handlar också om att möta klimatförändringar, öka den biologiska mångfalden och ta vara på befintliga ekosystemtjänster. Om detta kan uppnås bidrar det till en bättre livsmiljö både för stadens invånare, besökare, djur, växter och natur.

Framtidens mångfunktionella park bör utgå från ett helhetsperspektiv som omfattar funktioner som genererar flera hållbarhetsperspektiv samtidigt. Dagvattendamarna, stadsodling och självplock är mångfunktioner för framtidens större parker. Det är i parkerna som klimatanpassning måste ske. Även om gräsmattan ofta be-

traktas som biologisk öken, är gräsmattor värdefulla ytor för spontana sociala aktiviteter. Genom att låta delar av gräsmattan bli äng, främjas både ekologisk och social hållbarhet.

Parker fungerar som en integrerande struktur där sociala, ekologiska och klimatvärden är inbördes beroende och förstärkande. För detta krävs att stuprörstänkandet ersätts med tvärssektoriell samverkan, för att uppnå ett helhetsperspektiv (Fors, et al., 2024). Det krävs ett ömsesidigt lärande mellan forskning, akademi och praktik. Det behövs mer privat-offentlig samverkan. Att söka nya innovationer. Forskningen måste också bli bättre på att förmedla sin kunskap och integrera mer med samhället, så att kunskapen kan göras relevant för beslut och policyutveckling (Lunds universitet, Centrum för miljö- och klimatvetenskap, 2025).

Genom att involvera besökarna i planering, utformning och aktiviteter ökar möjligheten till social hållbarhet (Jansson, et al., 2020). Att använda konceptet som används i Hyllievångsparken, att en park aldrig ska bli färdig utan utvecklas vidare tillsammans med de boende, öppnar upp för social inkludering. I litteraturstudien av policydokument nämns Strategin för levande och trygga städer (Regeringskansliet, 2025), strategin poängterar att den byggda miljöns utformning påverkar människors livskvalitet, hälsa och trivsel. Gestaltningen engagerar många och regeringen menar att engagemang i gestaltungsfrågor är ett sätt att skapa delaktighet i och omsorg för sin boendemiljö (Regeringskansliet, 2025). Urban Open Space management (Jansson, et al., 2020) har potential att utveckla parken genom att involvera olika aktörer och inte se en parkanläggning som en slutstation. För att inkludera personer med funktionsvariationer är universell design ett sätt att öka tillgängligheten redan vid planeringen (Myndigheten för delaktighet, 2025). Precis som alla andra människor, har människor med funktionsvariationer rätt att delta i och ha inflytande över beslut som rör det egna livet.

En mångfunktionell park är ypperlig pedagogisk plats att involvera olika grupper för att till exempel förmedla kunskap om biologisk mångfald, ekosystem, klimat Anpassning och hållbarhet, så som i Kunskapsparken. Genom att låta förskolebarn, skolelever, fritidshemsbarn, vuxna, äldre, personer med funktionsvariationer, föreningsanhängare och intresserad allmänhet komma till parken och på olika sätt ta del av den senaste kunskapen, pedagogiskt anpassat efter målgruppen, bidrar det till en känsla av tillhörighet och inkludering.

Grönplanen är viktig pusselbit i en hållbar samhällsplanering och ett verktyg för att arbeta med miljö kvalitetsmålen och Agenda 2030 (Naturvårdsverket, Boverket, 2022). Grönstrukturens mark- och vattenanvändning är mångfunktionella och har stor potential att bidra till att möta samhällsutmaningar, som att utjämna skillnader

i hälsa mellan olika socioekonomiska grupper, naturbaserade lösningar på klimatrelaterade utmaningar som till exempel skyfall och bevara och stärka den biologiska mångfalden (Naturvårdsverket, Boverket, 2022).

Oavsett vilken utgångspunkten är, om man utgår från naturbaserade lösningar som åtgärder för klimatanpassning, som i sin tur kan generera värden som rekreation eller från det omvända perspektivet, att grönstrukturens huvudfunktion är rekreation och som i sin tur har en funktion för klimatanpassning - är det viktigaste att man arbetar med frågorna i planering och gestaltning.

Mångfunktionalitet löser inte alla hållbarhetsproblem, men är effektiv användning av urban mark där mark är en brist. För en hållbar utveckling av städer är det viktigt att ta vara på naturen och de tjänster som den ger till oss människor. För att minska habitatförlust och öka spridning av arter, behövs det flera parker och hos de studerade kommunerna finns det mycket höga ambitioner om att skapa gröna rum med rik biologisk mångfald.

Klimatförändringarna måste bemötas då de påverkar våra ekosystem och livsmiljö på ett avgörande sätt och för det krävs det mer vegetation, träd, gröna tak och regnbäddar. Träd fyller en viktig funktion, för såväl ekologisk som social hållbarhet, det är också en uttalad strategi i EU att mängden träd ska öka i parker (C/O City, 2022). I och med naturrestaureringsförordningen mål om att uppnå en ökande trend av den sammanlagda nationella arealen urbana grönytor, tillsammans med 3-30-300-regeln och den nya strategin för levande och trygga städer, finns nu ett större hopp om att parker kan utvecklas för att uppnå flera hållbarhetsperspektiv genom mångfunktionalitet.

7.4. Metoddiskussion

I metoddiskussionen reflekterar jag kring den metod som jag tillämpat och hur den har påverkat resultatet samt reflekterar över studiens styrkor och svagheter.

Idéen till att undersöka parkutveckling med mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv, tog sin början i riksrevisionens avisering att arbetet med Agenda 2030 inte gått så bra som de önskat (Riksrevisionen, 2025a). Kritiken rörde bland annat svag och otydlig styrning, sänkt ambitionsnivå, brist på prioriteringar och bristande långsiktighet (Riksrevisionen, 2025b). Eftersom Agenda 2030 är en strategi som vi har antagit tillsammans med många andra länder är det viktigt att fortsätta arbetet med att fullfölja målen. Tiden är kort innan målen ska ha uppnåtts. I stora parker som Hyllievångsparken och Kunskapsparken kan många funktioner rymmas och således bidra till en del av hållbarhetsmålen i Agenda 2030. För att begränsa arbetet valdes två mål ut, delmål 11.7 och mål 15.

Valet av metod landade i en kvalitativ studie. Studiens syfte var att undersöka hur de båda parkerna lever upp till hållbarhetsmålen och ambitioner om mångfunktionalitet, vilket kräver flera olika metoder, varför en kombination av litteratur- och dokumentstudier, platsanalys och intervjuer med sakkunniga var lämpligt. Dock hade varje metod med fördel kunnat vara mer omfattande och fördjupande. Triangulering används för att se om slutsatser stämmer överens från olika vinklar. Trianguleringen innebär en styrka för studiens reliabilitet.

För att få en förståelse för vilka förutsättningar som en landskapsarkitekt har att ta hänsyn till och insikten om hur allt hänger samman, lokalt till globalt, valdes en studie av policydokument som en grund för arbetet. Mängden policydokument i olika skalor upplevdes viktiga för studien, för att ge en helhetsbild av hållbar stadsutveckling, men det tog också upp stor del av tiden att inhämta dessa. De policydokument som använts i studien representerar endast ett urval. Mängden policydokument visar på de ökade utmaningar samhällsplaneringen står inför och att helhetsperspektiv och tvärvetenskapligt angreppssätt är nödvändigt.

Befintlig forskning om mångfunktionalitet stod för den andra grunden. Litteraturstudien kom att omfatta forskning utförd av forskare vid SLU, verksamma inom fältet. Mer forskning och från fler forskare hade gett fler perspektiv.

För att studera funktionerna i de båda parkerna gjordes platsbesök under september och november, då funktionerna identifierades, observerades och fotograferades. De utvalda parkerna var relevanta att studera då mångfunktionalitet kan implementeras i stora parker och därmed koppla till hållbarhetsmålen. Samtidigt har detta val inte möjliggjort att undersöka alla utmaningar kring att uppnå mångfunktionalitet. Att undersöka två parker tar mer tid, men jämförelser mellan parkerna ger ett större värde.

Intervjuer företogs med landskapsarkitekter i respektive kommun för att få deras uppfattning om funktionernas betydelse i parkerna. De två intervjuerna gav djup och infallsvinklar som tillsammans med platsbesök och studien av lokala styrdokument gav en viss insikt i planeringen av parkerna. Ytterligare intervjuer med tjänstepersoner inom miljö och social hållbarhet hade kunnat ge ett bredare perspektiv till studien, emellertid satte studiens tidsplan och omfattning begränsningar för det.

Syftet med det här arbetet var att undersöka hur parkutveckling kan göras med mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Studien har gett svar på frågeställningarna. Studien omfattar inte ekonomisk hållbarhet, vilket gör att resultatet inte ger ett heltäckande svar. Det är dock tydligt att dessa parker

har planerats med de för studien valda målens uppfyllande i åtanke. Analysen är baserad på egna intryck och insamlade data, varför resultatet kan skilja sig beroende på vem som utför analysen. Studiens bidrag är insikter om mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå hållbarhetsmål. För egen del har den framför allt gett nya insikter i processernas komplexitet och hur nya sätt utmanar traditionella.

7.5. Förslag på vidare studier

Fler studier behövs för att undersöka hur lösningar kan samverka för bästa mångfunktionella nytta och kostnadseffektivitet, så att det är möjligt att göra samhälls-ekonomiskt motiverade prioriteringar, inte bara för ökad resiliens utan för parkens besökare och stadens attraktivitet.

För att få en uppfattning om vilka funktioner som är eftertraktade att använda och av vilka målgrupper, behövs en studie med återkommande platsobservationer och enkätstudier.

8. Slutsats

Det finns ett stort värde i parker. En park är så mycket mer än bara en park att promenera i, den är viktig för stadens attraktionskraft, konkurrenskraft, företagande och inte minst medborgarnas livskvalité. Mångfunktionalitet i stora stadsdelsparker ses som en lösning på hållbar utveckling i dagens städer när förtätningssideal råder, grönytorna fragmenteras och den biologiska mångfalden minskar. Stora stadsdelsparker kan hysa många funktioner och således bidra till hållbarhet ur ett brett perspektiv.

Parkutveckling handlar om att balansera funktion, estetik och ekonomi. En välplanerad mångfunktionell park med rikt innehåll av olika funktioner ger invånare en social mötesplats. Det kan ske ett större utbyte mellan grupper som annars inte skulle ses. Människor kan mötas över generationsgränser. I en mångfunktionell park kan grupper som inte går till en lekpark möta barnfamiljer. Genom att involvera besökarna i parkens utveckling ökar möjligheten till social hållbarhet. Parkutveckling handlar också om att främja den biologiska mångfalden och ekosystemen och om att möta klimatförändringar. Klimatförändringarna ställer nya krav på en redan komplex stadsplaneringsprocess.

Det internationella ramverket med konventioner och strategier sätter ramarna, det nationella och regionala pekar ut riktningar, men det är på lokal nivå som dessa ska omsättas i praktiken. I studien undersöks hur mångfunktionalitet kommer till uttryck genom att undersöka två stadsdelsparker och hur dessa kopplar till mål i Agenda 2030. Studien påvisar att hållbar stadsutveckling kan främjas genom att parker utvecklas mot mer mångfunktionalitet för att nå flera hållbarhetsperspektiv, men det finns inte någon universell metod. Forskning visar att i stället bör målet vara att hitta de mest lämpliga metoderna för de givna omständigheterna och målen.

Samverkan och helhetsperspektiv är nyckeln till en hållbar parkutveckling. Om Sverige ska vara den ledande kraften för hållbar utveckling krävs att den rådande stuprörsplaneringen i stads- och samhällsutvecklingen bryts. För att åstadkomma helhetsperspektiv krävs tvärsektoriell samverkan och interdisciplinär tvärvetenskap, vetenskap som bedrivs i samverkan med företrädare från olika discipliner, då kan praktiken och forskningsfronten flyttas framåt.

9. Referenser

- Arkitekten. (2018). *Tävling om ny park i Malmö avgjord*. Hämtat från <https://arkitekten.se/nyheter/tavling-om-ny-park-i-malmo-avgjord/> [2025-09-06]
- Boverket. (1999). *Gröna områden i planeringen*. Kalmar.
- Boverket. (2007). *Landskapets upplevelsevärden - vilka är de och var finns de?* Karlskrona: Boverket. [2025-09-04]
- Boverket. (2010). *Mångfunktionella ytor - Klimatanpassning av befintlig bebyggd miljö i städer och tätorter genom grönstruktur*. Hämtat från https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/mangfunktionella_ytor.pdf. 6-14. [2025-09-14]
- Boverket. (2018). *Politik för gestaltad livsmiljö*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/gestaltad-livsmiljo/politik/> [2025-09-25]
- Boverket. (2021). *Så planeras Sverige*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/> [2025-10-17]
- Boverket. (2022). *Klimatanpassning med naturen som verktyg*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/halsa-forst/grona-omraden/klimatanpassning/> [2025-09-10]
- Boverket. (2023a). *Att arbeta med riktlinjer i grönplaneringen*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/gronplan/att-arbeta/riktlinjer/> [2025-12-14]
- Boverket. (2023b). *Det ska finnas plats för livet i en tät stad!* Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/fortatning-av-stader/> [2025-09-04]
- Boverket. (2023c). *Mål för ekosystemtjänster*. Hämtat från https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/det_har/mal/ [2025-09-04]
- Boverket. (2024). *Parker, trädgårdar och grönområden genom tiderna*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/arkitektur-och-gestaltad-livsmiljo/arbetsatt/gronstruktur/kulturvarden/parker/> [2025-10-15]
- Boverket. (2025a). *Den byggda formens betydelse. Kunskap från forskning*. Hämtat från <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2024/den-byggda-formens-betydelse---kunskap-fran-forskning.pdf> [2025-09-05]
- Boverket. (2025b). *Europeiska landskapskonventionen*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/kulturvarden/andra-Styrmedel-for-kulturvarden/landskapskonventionen/> [2025-09-19]
- Boverket. (2025c). *PBL Kunskapsbanken*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/detaljplan/planbestammelser/anvandning-av-allman-plats/> [2025-09-04]
- Boverket. (2025d). *Urbana ekosystem och nationell restaureringsplan*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/naturrestaurering/> [2025-09-09]
- Bryman, A. (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder, andra upplagan*. Liber AB. 88-92, 412-416, 419-427.

- C/O City. (2022). *Vad är 3-30-300?* Hämtat från <https://www.cocity.se/nyheter/vad-ar-3-30-300/> [2025-12-28]
- Depietri, Y., & McPhearson, T. (2017). Nature-based Solutions to Climate Change Adaption in Urban Areas. i N. K. Kabish, *Nature-based Solutions to Climate Change Adaption in Urban Areas*. Springer Open.
- Europakommissionen. (2013). *Miljö: investeringar i grön infrastruktur ger många fördelar för natur, samhälle och människor*. Hämtat från https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/sv/ip_13_404/IP_13_404_SV.pdf. 1. [2025-09-11]
- Europaparlamentet. (2024). *Naturrestaurering: Ny lag ska återställa 20 procent av EU:s land och hav*. Hämtat från <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20240223IPR18078/naturrestaurering-ny-lag-ska-aterstalla-20-procent-av-eu-s-land-och-hav> [2025-09-09]
- European Committee of the Regions. (2025). *The state of regions and cities - EU annual report 2025*. Hämtat från <https://feature.cor.europa.eu/state-regions-cities-2025/en> [2025-09-05]
- European Commission. (u.d.a). *Biodiversity strategy 2030*. Hämtat från Nature Needs You and we need nature too: <https://ec.europa.eu/environment/stories/nature-needs-you/> [2025-09-08]
- European Commission. (u.d.b). *Global biodiversity. The EU is committed to protecting and restoring biodiversity, as agreed in the Global Biodiversity Framework*. Hämtat från https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/global-biodiversity_en [2025-09-08]
- Europeiska regionkommittén. (2025). *Regioner och städer uppmanar till ökade klimatanpassningsinsatser genom åtgärder på flera nivåer*. Hämtat från <https://cor.europa.eu/sv/nyheter/regioner-och-stader-uppmanar-till-okade-klimatanpassningsinsatser-genom-atgarder-pa-flera-nivaer> [2025-12-11]
- FN-förbundet. (2016). *FN-fakta Hållbar utveckling. Omställning till hållbar värld brådskar*. Hämtat från <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/08/Faktablad-2-12-H%C3%A5llbar-utveckling.pdf> [2025-11-14]
- Folkhälsomyndigheten. (2022). *Kärnindikatorer för uppföljning*. Hämtat från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/05ac0429430847dba4e23e1c5e315b65/karnindikatorer-for-uppfoljning-av-det-folkhalsopolitiska-malet.pdf> [2025-11-09]
- Folkhälsomyndigheten. (2025). *Nationellt folkhälsomål och målområden*. Hämtat från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-styr-folkhalsopolitiken/nationella-mal-och-malomraden/#boende> [2025-11-09]
- Formas. (2011). *Forskningsöversikt Hållbar stadsutveckling*. Hämtat från https://formas.se/download/18.462d60ec167c69393b9a139/1549956102686/Hallbar_stadsutveckling.pdf [2025-10-19]
- Fors, H., Berlin, A., Gottlieb, U., Kågström, M., Weldon, J., & Zhang, J. (2024). Interdisciplinary insights into navigating the maze of landscape multifunctionality. *People and nature*.
- Grahn, P., & Stigsdotter, U. K. (2010). The relation between perceived sensory dimensions of urban green space and stress restoration. *ScienceDirect*, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S016920460900231X?via%3Dihub> [2025-10-10]

- Grahn, P., Stigsdotter, U. K., & Berggren Barring, A.-M. (2005). A planning model for designing sustainable and healthy. *Inspiring Global Environmental Standards and Ethical Practices, NAEP 30th Annual Conference*. Swedish University of Agricultural Sciences, Department of Landscape Architecture, Planning and Management.
- Grander, M., & Bengtsson, B. (2023). *Bostadsfrågan som politik och intressekamp*. Arkiv förlag/A-Z förlag.
- Green Cities Europe. (2022). *Fakta om 3-30-300*. Hämtat från <https://se.thegreencities.eu/fakta-om-3-30-300/> [2025-10-10]
- Göteborgs stad. (u.d). *Några regnoväder och skyfall i Göteborg som vi minns*. Hämtat från <https://goteborg.se/wps/portal/start/bygga-bo-och-leva-hallbart/vatten-och-avlopp/dagvatten-och-skyfall/goteborgs-skyfallssasong-2025/historiska-skyfall-i-goteborg> [2025-11-30]
- Habitat III. (2016). *The New Urban Agenda*. Hämtat från The United Nations Conference on Housing and Sustainable Urban Development: <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda> {2025-10-15]
- Institutet för mänskliga rättigheter. (2025a). *Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*. Hämtat från <https://mrinstitutet.se/manskliga-rattigheter/konventioner-och-stadgor/konventionen-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning> [2026-02-07]
- Institutet för mänskliga rättigheter. (2025b). *Sverige! Stå upp för en äldrekonvention*. Hämtat från (<https://mrinstitutet.se/aktuellt/nyheter-2025/2025-04-14-sverige-sta-upp-for-en-aldrekonvention>) [2026-02-07]
- IPBES. (2023). *Spatial planning and connectivity assessment*. Hämtat från At IPBES 10, in 2023, the IPBES Plenary approved the undertaking of a methodological assessment of integrated biodiversity-inclusive spatial planning and ecological connectivity (spatial planning and connectivity assessment). [2025-09-15]
- IVL Svenska miljöinstitutet. (2022). *Så kan den lokala omställningen stärkas*. Hämtat från <https://www.ivl.se/press/nyheter/2022-03-08-sa-kan-den-lokala-omstallningen-starkas.html> [2025-12-18]
- IVL Svenska miljöinstitutet. (2025). *Klimatanpassning 2025 - så långt har Sveriges kommuner kommit*. Hämtat från <https://www.ivl.se/download/18.2e89e926197627f97b41242d/1750166337926/Klimatanpassningsrapport-2025.pdf> [2026-01-19]
- Jansson, M., & Fors, H. (2025). Trygghet genom strategisk förvaltning - att skapa utemiljöer som kan användas av fler. i M. G. Melen, *Vem vågar vara här? – Tryggare platser för idrott, friluftsliv och motion*. Centrum för idrottsforskning. Hämtat från <https://centrumforidrottsforskning.se/sites/default/files/2025-06/4.%20Trygghet%20genom%20strategisk%20f%C3%B6rvaltning.pdf>. 65-93. [2025-12-08]
- Jansson, M., Vogel, N., Fors, H., Dempsey, N., Buijs, A., & Randrup, T. B. (2020). Defining urban open space governance and management. <https://www.openaccess.nl/en>. 11, 67.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun, tredje upplagan*. Studentlitteratur. 245-249.
- Larsen, A. K. (2018). *Metod helt enkelt. En introduktion till samhällsvetenskapig metod, andra upplagan*. Gleerups. 173.

- Lunds kommun. (2020a). *Grönprogram för Lunds kommun*. Hämtat från <https://lund.se/download/18.e1547eb18b862850149d9a/1699276248195/Gr%C3%B6nprogram.pdf> [2025-10-16]
- Lunds kommun. (2020b). *Lunds kommuns program för social hållbarhet 2020-2030*. Hämtat från <https://lund.se/download/18.534008331800299c7a9c5ff/1650440390844/Lunds%20kommuns%20program%20f%C3%B6r%20social%20h%C3%A5llbarhet%202020%E2%80%932030.pdf>. 1 [2026-01-05]
- Lunds kommun. (2022). *Planprogram för Råängen (Östra Torn 29:8 m.fl.)*. Hämtat från <https://lund.se/download/18.718d6d8f199139de5292f07/1757070851255/BN%20Planprogram%20inriktningsbeslut%202022-09-20.pdf>. 7 [2025-09-04]
- Lunds kommun. (2025a). *Brunnshög ska göra Lund ännu bättre*. Hämtat från <https://lund.se/stadsutveckling-och-trafik/stadsutvecklingsomraden/brunnshog/vision-och-mal-for-brunnshog> [2025-09-07]
- Lunds kommun. (2025b). *För dig som vill veta mer om Brunnshög*. Hämtat från <https://lund.se/stadsutveckling-och-trafik/stadsutvecklingsomraden/brunnshog/kontakta-oss-i-brunnshogsprogrammet> [2025-09-28]
- Lunds kommun. (2025c). *Kunskapsparken*. Hämtat från <https://lund.se/uppleva-och-gora/natur-lekplatser-och-parker/parker/kunskapsparken> [2025-09-03]
- Lunds kommun. (2025d). *Kunskapsparken nominerad till arkitekturpris*. Hämtat från <https://lund.se/nyheter/nyheter/2025-03-05-kunskapsparken-nominerad-till-arkitekturpris> [2025-09-06]
- Lunds kommun. (2025e). *Sommarlund*. Hämtat från <https://lund.se/uppleva-och-gora/vad-handar-i-lunds-kommun/sommarlund>. [2025-09-06]
- Lunds universitet, Centrum för miljö- och klimatvetenskap. (2025). *Miljöpionjär prisas – ”Forskare måste interagera mer med samhället”*. Hämtat från <https://www.cec.lu.se/sv/artikel/miljopionjar-prisas-forskare-maste-interagera-mer-med-samhallet> [2025-12-06]
- Länsstyrelsen Skåne. (u.d). *Grön infrastruktur*. Hämtat från <https://www.lansstyrelsen.se/skane/samhalle/planera-bygga-och-bo/gron-infrastruktur.html> [2025-09-05]
- Länsstyrelsen Skåne. (2015). *Vägen till ett biologiskt rikare Skåne - Naturvårdsstrategi för Skåne*. Hämtat från <https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2015/vagen-till-ett-biologiskt-rikare-skane---naturvardsstrategi-for-skane.html> [2025-12-31]
- Länsstyrelsen Skåne. (2025a). *Bostadsmarknadsanalys för Skåne 2024*. Hämtat från <https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2024/bostadsmarknadsanalys-for-skane-2024.html> [2025-09-27]
- Länsstyrelsen Skåne. (2025b). *Om Länsstyrelsen Skåne*. Hämtat från <https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/om-lansstyrelsen-skane.html> [2025-10-16]
- Länsstyrelsen Skåne. (2025c). *Skånes miljömål*. Hämtat från <https://www.skanesmiljomal.info/atgarder/> [2025-10-16]

- Malmö stad. (u.d.a). *Hyllievångsparken*. Hämtat från <https://malmo.se/Stadsutveckling/Det-har-ar-pa-gang-i-Malmo/Hyllievangsparken.html> [2025-11-26]
- Malmö stad. (u.d.b). *Översiktsplan för Malmö 2023*. Hämtat från Klyftorna i staden måste minska: <https://gis.malmo.se/portal/apps/storymaps/collections/420a390c2f784fb19908746dfad5e97a?item=1> [2025-09-10]
- Malmö stad. (2019). *Översiktsplan för Södra Hyllie. Fördjupning av översiktsplan för Malmö*. Hämtat från Översiktsplan för Södra Hyllie. Fördjupning av Översiktsplan för Malmö. Antagen av Kommunfullmäktige 25 april 2019. 8-12, 22-29, 38. [2025-12-01]
- Malmö stad. (2021). *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030*. Hämtat från <https://miljobarometern.malmo.se/content/docs/miljoprogram-malmo-stad-2021-2030.pdf> [2025-12-30]
- Malmö stad. (2024). *Grönska för alla med modellen 3-30-300*. Hämtat från <https://malmo.se/Stadsutveckling/Sa-utvecklar-vi-staden/Gronska-och-vatten/Gronska-for-alla-med-modellen-3-30-300.html> [2025-12-30]
- Malmö stad. (2025a). *Bo och leva*. Hämtat från <https://malmo.se/Bo-och-leva/Bygga-och-bo/Detailplaner/Planprogram/Pp-6052-vastra-Hyllie.html> [2025-12-03]
- Malmö stad. (2025b). *Hyllie*. Hämtat från <https://malmo.se/Stadsutveckling/Stadsutvecklingsomraden/Hyllie.html> [2025-11-01]
- Malmö stad. (2025c). *Teknisk handbok*. Hämtat från <https://malmo.se/Teknisk-handbok/Vatten/Skyfall.html> [2025-11-30]
- Millennium Assessment Organisation. (2005). *Overview of the Millennium Ecosystem Assessment*. Hämtat från <https://www.millenniumassessment.org/en/About.html> [2025-10-01]
- Myndigheten för delaktighet. (2025). *Funktionshinderspolitiken*. Hämtat från <https://www.mfd.se/utgangspunkter/funktionshinderspolitiken/> [2025-11-09]
- Nature Based Solutions Institute. (u.d). *The 3+30+300 Principle*. Hämtat från <https://nbsi.eu/330300-principle/> [2025-12-28]
- Naturvårdsverket. (2019). *Sveriges arter och naturtyper i EU:S art och habitatdirektiv*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/6900/978-91-620-6914-8.pdf> [2025-09-08]
- Naturvårdsverket. (2021). *Naturbaserade lösningar*. Hämtat från Naturbaserade lösningar – ett verktyg för klimatanpassning och andra samhällsutmaningar: <https://www.naturvardsverket.se/4ac248/globalassets/media/publikationer-pdf/7000/978-91-620-7016-2.pdf>. 12.
- Naturvårdsverket. (2023). *Vad är biologisk mångfald?* Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/biologisk-mangfald/vad-ar-biologisk-mangfald/> [2025-10-01]
- Naturvårdsverket. (2025a). *EU-förordning för att restaurera natur*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/mark-och-vattenanvandning/eu-forordning-for-att-restaurera-natur/> [2025-09-04]
- Naturvårdsverket. (2025b). *God bebyggd miljö*. Hämtat från <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/> [2025-09-22]

- Naturvårdsverket. (2025c). *Sveriges klimatmål och klimatpolitiska ramverk*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/sveriges-klimatarbete/sveriges-klimatmal-och-klimatpolitiska-ramverk/> [2025-10-25]
- Naturvårdsverket. (2025d). *Sveriges miljömål*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/> [2025-09-06]
- Naturvårdsverket, Boverket. (2022). *Grönplanera! En vägledning om att ta fram en grönplan*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/4ac532/contentassets/f925c6b8c1ef4081b1d0d3c691b97e6f/978-91-620-7025-0.pdf> [2025-11-16]
- Nordic Council of Ministers. (2022). *Policy Brief: Nordic Cities – Green, Resilient, Healthy. Fostering national policies and initiatives for urban green space*. Hämtat från <https://www.norden.org/en/publication/policy-brief-nordic-cities-green-resilient-healthy> [2025-12-29]
- OECD. (2021). *Keeping regional inequality in check in Sweden*. Hämtat från https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/11/keeping-regional-inequality-in-check-in-sweden_fb1439f8/e4bec28f-en.pdf [2025-11-26]
- OECD. (2025). *OECD Economic Surveys: Sweden 2025*. Hämtat från https://www.oecd.org/en/publications/2025/06/oecd-economic-surveys-sweden-2025_70cad22e.html [2025-09-04]
- Omni. (2025). *FN-chefen: Omöjligt att nå 1,5-gradersmålet*. Hämtat från <https://omni.se/fn-chefen-omojligt-att-na-1-5-gradersmalet/a/JbKn3P> [2025-10-22]
- Plot Studio. (2024). *Hyllievångsparkens belysning i intervju*. Hämtat från <https://www.plotstudio.se/plot-studio-nyheter/hyllievangsparken-intervju-belysning> [2025-11-03]
- Randrup, T. B., Svännel, J., Sunding, A., Jansson, M., & Sang, Å. O. (2021). *Urban open space management in the Nordic countries. Identification of current challenges based on managers' perceptions*. Hämtat från <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275121001232> [2025-12-30]
- Regeringskansliet. (u.d). *Agenda 2030 för hållbar utveckling*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/> [2025-09-03]
- Regeringskansliet. (u.d). *Barnkonventionen som svensk lag*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnkonventionen-som-svensk-lag2/> [2026-01-14]
- Regeringskansliet. (1992). *Konvention om biologisk mångfald, Rio de Janeiro den 5 juni 1992*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/contentassets/03676701018641bca967448fe6a2b360/konvention-om-biologisk-mangfald-rio-de-janeiro-den-5-juni-1992.pdf> [2025-10-15]
- Regeringskansliet. (2015). *En ny regional planering SOU 2015:59*. Hämtat från <https://www.regeringen.se/contentassets/885f8c5f74644868a5c3fa88e5047450/sou-201559-en-ny-regional-planering--okad-samordning-och-battrebostadsforsorjning-del-12/> [2025-10-13]
- Regeringskansliet. (2025). *Ny strategi för levande och trygga städer Skr. 2024/25:96*. Hämtat från

- Sveriges riksdag. (1998). *Miljöbalk (1998:808)*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/ [2025-09-06]
- Sveriges riksdag. (2010). *Plan- och bygglag (2010:900)*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan-och-bygglag-2010900_sfs-2010-900/ [2025-09-20]
- Sveriges riksdag. (2018). *Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20181428-om-myndigheters_sfs-2018-1428/ [2026-01-19]
- Sveriges riksdag. (2025). *Riksdagen.se/dokument och lagar*. Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skrivelse/ny-strategi-for-levande-och-trygga-stader_hc0396/html/ [2025-09-05]
- Tyréns. (2025). *Tyrens.se*. Hämtat från <https://www.tyrens.se/projekt/samhaellsplanering/kunskapsparken-paa-brunnshoeg-i-lund/> [2025-09-20]
- UN Environment Programme. (u.d.). *The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB)*. Hämtat från <https://www.unep.org/topics/teeb> [2025-12-03]
- UNDP Sverige. (u.d.). *Om globala målen*. Hämtat från <https://globalamalen.se/> [2025-09-06]
- UNDP Sverige. (2024a). *Ekosystem och biologisk mångfald*. Hämtat från <https://globalamalen.se/om-globala-malen/mal-15-ekosystem-och-biologisk-mangfald/> [2025-09-04]
- UNDP Sverige. (2024b). *Globala målen/Mål 11 Hållbara städer och samhällen*. Hämtat från <https://globalamalen.se/om-globala-malen/mal-11-hallbara-stader-och-samhallen/> [2025-09-05]
- UNDRR. (2025). *Biodiversity loss*. Hämtat från <https://www.undrr.org/terms/hips/EN0501> [2025-09-05]
- Unicef. (u.d.). *Convention on the Rights of the Child. For every child, every right*. Hämtat från <https://www.unicef.org/child-rights-convention> [2026-01-14]
- United Nations. (u.d.). *United Nations The Paris Agreement*. Hämtat från <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement> [2025-10-03]
- United Nations. (2025). *United Nations 1.5°C: what it means and why it matters*. Hämtat från <https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/degrees-matter> [2025-10-02]
- Urbio, Örebro kommun. (2022). *Lekotoper - En vägledning för naturlika gröna leklandskap*. Hämtat från Beckman, Mimmi; Simonsson, Emma; Eriksson, Elise; https://movium.slu.se/media/uvcfot2b/lekotoper_vagledning.pdf [2026-01-10]

10. Bilaga 1. Intervjufrågor

Introduktion

Jag heter Jaana Asp och är masterstudent i landskapsarkitektur på SLU Alnarp. Mitt examensarbete handlar om mångfunktionalitet i parker. Examensarbetet heter Hållbar stadsutveckling genom mångfunktionella gröna rum? - En studie av Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö.

Syftet med mitt arbete är att undersöka hur parkutveckling kan göras med mångfunktionalitet som ett sätt att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Det görs genom en studie där två parker med ambitioner om mångfunktionalitet undersöks och jämförs, dessa parker är Kunskapsparken i Lund och Hyllievångsparken i Malmö. Syftet med intervjuerna är att få ta del av dina tankar, men även söka detaljerad information rörande planeringen och utvecklingen av mångfunktionaliteten i Kunskapsparken och Hyllievångsparken.

Inledande frågor:

Vad heter du? Var arbetar du? Vad är din roll?

Parkens planering

1. Hur har du varit delaktig i parkens utveckling?
2. Mitt arbete handlar om hur parkutveckling kan ske med mångfunktionalitet för att uppnå flera hållbarhetsperspektiv. Mångfunktionalitet innebär att ett område har förmågan att leverera flera funktioner och nyttor samtidigt.
 - a) Vilka funktioner lyftes fram när parken planerades och hur kopplades de till hållbarhet?
 - b) Fanns det befintliga kvaliteter på platsen som har bevarats och kanske inkorporerats i parkens utformning? Hur har man tagit tillvara på det?
3. Fokus i mitt examensarbete är delmål 11.7 och 15 i Agenda 2030. Mål 11 Hållbara städer och samhällen stipulerar att man ska skapa säkra och inkluderande grönområden för alla. Delmål 7 innebär:

”att senast 2030 ska städerna tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsvariationer.”

 - a) Vilka kopplingar ser du till detta hållbarhetsmål i parkens utveckling?
 - b) För vilka målgrupper är parken planerad?
 - c) Finns det funktioner som får företräde och vad beror det på i så fall?

4. Mål 15 handlar om Ekosystem och biologisk mångfald och lyder:

”För ett hållbart nyttjande av landsbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.”

a) Vilka kopplingar ser du till detta hållbarhetsmål parkens utveckling?

5. Har du stött på målkonflikter eller synergier mellan olika funktioner vid planeringen av parken, om så är fallet, kan du ge exempel?

Förvaltning och brukarmedverkan

6. På vilket sätt kan förvaltningen bidra till fortsatt mångfunktionalitet? Vad krävs det av driften?

7. Hur ser du på brukarmedverkan i parken?

Parken idag

8. Finns det funktioner som saknas eller som du ser behov av i parken, vilka i så fall?

9. Finns det något du hade gjort annorlunda om du planerat parken idag?

10. Anser du att mångfunktionella parker bidrar till arbetet med hållbarhetsmålen?

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Jaana Asp, har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

